



# Pedagogisch beleid 2021

**Kinderdagverblijf  
Dikkie Dik**



## Colofon

<b>versie</b>	juni 2021
<b>auteur</b>	Partou kinderopvang, afdeling Kwaliteit, Pedagogiek en Innovatie
<b>datum</b>	juni 2021

Dit beleidsstuk is een gezamenlijk document van Smallsteps B.V. en Partou B.V., die samenwerken onder de merknaam Partou.

© Copyright Partou B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Partou.



## Inhoud

<b>Leeswijzer</b>	<b>6</b>
<b>Onze pedagogische visie</b>	<b>7</b>
De 10 uitgangspunten van Partou	9
<b>Praktische informatie</b>	<b>27</b>
<b>Onze locatie</b>	<b>27</b>
Wanneer zijn we open?	27
Toegang tot de locatie	27
Stamgroepen	27
Vaste verzorgers	28
Samenwerken van groepen	28
Activiteiten buiten de eigen groep	29
Activiteiten buiten de locatie	30
Drie-uursregeling	30
Wenafspraken	32
Wanneer bij doorstroming naar een andere groep	33
Slapen	33
Zindelijkheid	33
Eten en drinken	33
Oudercontacten	34
Oudercommissie	35
<b>Goed om te weten</b>	<b>36</b>
Wat als je kind ziek is?	36
Persoonlijke eigendommen en veiligheid	36
Overige locatiespecifieke afspraken	37
Incidenteel of structureel afnemen van extra dagdelen	37
Een dag ruilen	37
Flexibele opvang	37
Niet tevreden?	38
<b>Kwaliteit staat voorop!</b>	<b>38</b>
Pedagogisch coaches	38



Jaarcyclus	39
Interne monitoring	39
Jaarlijkse inspectie door de GGD	39
Extra kwaliteit	39
Kwalificatie pedagogisch medewerkers	40
Beroepskrachten-in-opleiding, stagiairs en vrijwilligers	40
<b>Voorschoolse educatie</b>	<b>41</b>
Visie op voorschoolse educatie	41
Uren voorschoolse educatie	41
Vorbereiding- en evaluatietijd	41
Programma voorschoolse educatie	41
De ontwikkeling van het kind volgen	44
Samen met jou	44
Onze ruimtes	45
Overdracht naar de basisschool	46
Inhoudelijke aansluiting met de basisschool	47
Ondersteuning	48
Opleidingsplan	48



## Leeswijzer

Op onze locaties bieden we de beste kinderopvang. Daarom voldoen we aan alle wet- en regelgeving die voor de kinderopvang is bepaald. Hoe we dit op onze locaties doen staat in dit pedagogisch beleid. Hier lees je over ons pedagogisch aanbod en hoe we richting geven aan het pedagogisch handelen.

Voor de leesbaarheid richten we ons hier aan ouders. Maar ook als je geen ouder bent, nodigen we je van harte uit om dit document te lezen. Dan kijken we samen met dezelfde blik naar onze kinderopvang. Of je nu een ouder bent, stageloopt, dagelijks met kinderen op de groep of op het kantoor werkt, dit beleid is een toetssteen en geeft houvast.

Op onze locaties werken mannen en vrouwen en komen jongens en meisjes. Als we het hebben over een kind in de 'hij'-vorm, bedoelen we ook meisjes. En als we bij een pedagogisch medewerker in de 'zij'-vorm schrijven, bedoelen we ook onze mannelijke collega's. Als we schrijven over 'ouders', bedoelen we alle vormen van gezinnen en ouderschap, ook alleenstaande ouders of 'verzorgers'.

Dit document bestaat uit twee delen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. In het eerste deel beschrijven we de wereld van Partou en onze tien uitgangspunten. In het tweede deel beschrijven we allerlei praktische zaken die op jouw locatie gelden. Zoals openingstijden en groepsindeling, maar ook hoe je ons bereikt en wat we doen als je kind ziek is, bijvoorbeeld.

Iedere locatie heeft zijn eigen beleid. Een aantal onderwerpen, zoals voeding, inrichten van de groepsruimte en omgaan met media, hebben we verder uitgewerkt in verschillende interne handreikingen en protocollen. Wil je hierover meer informatie? De locatiemanager legt het je graag uit.



## Onze pedagogische visie

### Welkom bij Partou

In welke tijd en waar je ook opgroeit, de wereld is anders dan die van de generatie voor jou. De wereld van nu is bijvoorbeeld technischer, toegankelijker en dynamischer dan ooit. Je wilt in de samenleving kunnen meebewegen, meedoen.

*Daarom dragen wij op zo'n manier bij aan de ontwikkeling van kinderen dat zij uit kunnen groeien tot sociale en zelfbewuste burgers.*

Dat willen we voor ieder kind, van baby tot tiener. Vanuit onze diepe overtuiging dat je kinderjaren de basis vormen voor je verdere leven.

#### Samen zorgen, samen spelen en samen groeien

Daar staan wij voor. Want je ontwikkelt je als je plezier hebt. Als je liefde krijgt en aandacht. En verschillende vrienden hebt om mee te spelen. Als je de ruimte krijgt om te oefenen, te vallen en weer op te staan en van alles op een speelse manier te ontdekken. Over wie je zelf bent, over andere mensen, over de wereld, dicht bij huis én verder weg. Als je mag meedoen en mag bijdragen.

Deze positieve ervaringen zorgen er niet alleen voor dat je brein groeit, maar ook dat je vertrouwen hebt in jezelf en in anderen. Dat je met een open en nieuwsgierige blik kijkt naar andere mensen. En dat je flexibel en veerkrachtig kan omgaan met veranderingen en uitdagingen. Ook gezonde voeding, voldoende rust én beweging dragen bij aan de ontwikkeling van het brein. Van daaruit kan je op een positieve manier bijdragen aan de samenleving. Nu en in de toekomst.

#### Verantwoorde kinderopvang

Kinderopvang is een grote verantwoordelijkheid. De kinderjaren vormen immers de basis voor je verdere leven. Samen met ouders, leerkrachten en andere betrokkenen maken wij het verschil. Op basis van onze visie werken we daarom op elke groep en iedere dag aan veerkracht, geluk en zelfvertrouwen.

Onze jarenlange ervaring combineren we met wetenschappelijke inzichten en kwaliteitsonderzoeken in de kinderopvang, zoals gedaan door NCKO en LKK. We werken samen met verschillende universiteiten en laten ons inspireren door geluksprofessoren, breinexperts, pedagogen en deskundigen op het gebied van bewegen en voeding.



Wetenschappelijke onderzoeken in Nederland en in het buitenland beschrijven een aantal kwaliteiten van pedagogisch medewerkers in contact met kinderen en de leefomgeving. Zoals vaardigheden als het bieden van emotionele steun, respect voor de autonomie van het kind, leidinggeven en structuur bieden, informatie en uitleg geven, interacties tussen kinderen begeleiden en de ontwikkeling van kinderen stimuleren.

Bij de ontwikkeling van kinderen gaat het om motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden, creatieve vaardigheden en sociale vaardigheden. Daarnaast beschrijven de onderzoeken de kwaliteit ten aanzien van randvoorwaarden zoals het programma, de ruimte en het materiaalgebruik.

Niet voor niets stelt ook de overheid hoge eisen aan de kwaliteit van de kinderopvang. Het is onze opdracht om invulling te geven aan de vier pedagogische doelen, zoals beschreven in de Wet kinderopvang en in het Besluit kwaliteit kinderopvang (zie kader). Deze doelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en verweven met onze manier van werken.

Onze manier van werken hebben wij verwoord in tien uitgangspunten. Hierin zijn naast de vier basisdoelen ook de vaardigheden voor pedagogisch medewerkers, de aandacht voor de genoemde ontwikkelgebieden en de randvoorwaarden verwerkt.

De kinderopvangondernemer draagt er zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

- op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden, en
- kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.



## De 10 uitgangspunten van Partou

Onderstaande tien uitgangspunten spelen een belangrijke rol in onze visie op pedagogische kwaliteit. Ze sluiten aan bij de vier pedagogische basisdoelen voor de kinderopvang (zie hierboven) en bij onze kernwaarden samen zorgen, samen spelen en samen groeien.

Per uitgangspunt beschrijven we wat we hieronder verstaan en wat dit betekent voor ons pedagogisch handelen. Dit handelen vraagt van ons voor elke ontwikkelfase (leeftijd) van een kind iets anders. Per uitgangspunt gaan wij in op wat dit betekent voor een bepaalde leeftijdsgroep.

### 1. Met elkaar

#### Sociale vaardigheden & groepsdynamiek

Wij vangen kinderen op in een groep. Voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een uitstekende omgeving. Het is anders dan thuis, je ontmoet anderen: kinderen en volwassenen met diverse achtergronden, talenten, temperamenten, behoeften en interesses.

Op de groep trekken we de hele dag met elkaar op. Het is belangrijk dat kinderen zich emotioneel veilig voelen, zodat ze de saamhorigheid van de groep kunnen ervaren. Door middel van een vast dagritme, groepsregels, rituelen en vieringen, een eigen plekje (zoals een mandje met eigen spulletjes) en foto's van activiteiten werken we aan de emotionele veiligheid van kinderen én aan de saamhorigheid.

#### Oefenen met sociale vaardigheden

Doordat ze deel uitmaken van de groep kunnen kinderen verschillende rollen spelen en uitproberen: waar blink ik in uit? Wat maakt mij bijzonder en waarin lijk ik juist op anderen? Ben ik de oudste of de jongste? Wat durf ik en wat durven anderen? Wie leidt en wie volgt?

Ook voor het oefenen met sociale vaardigheden is de groep een uitstekende omgeving. Spelenderwijs oefenen ze met 'om de beurt', 'samen delen' en 'helpen en geholpen worden'. Een meningsverschil, conflict of ruzie hoort hier ook bij. We helpen kinderen hiermee om te gaan en hun emoties te benoemen. Zowel individueel ('Ik zie dat je verdrietig bent, klopt dat?') als voor de hele groep ('Ik zie dat jullie zin hebben om naar buiten te gaan!').

#### Een fijne groepsdynamiek

Het ritme en de flow op de groep zijn dynamische processen. Soms krijgen kinderen de vrijheid om zelf het initiatief te nemen en soms is er meer structuur nodig. Dan nemen wij op een positieve manier de leiding. Om kinderen te helpen overzicht te houden over de dag en wat er komen gaat, geven we op tijd aan wat we van kinderen verwachten en over hoe we met elkaar omgaan. We herinneren ze er op een vriendelijke





en rustige manier aan als ze de 'spelregels' even zijn vergeten. Zo krijgen ze niet het gevoel dat ze niks mogen en het steeds niet goed doen.

Soms zijn duidelijkere grenzen nodig en zijn we stilliger, bijvoorbeeld als kinderen elkaar pijn doen, maar vaak is afleiding bieden al genoeg. We begrenzen gedrag als dat nodig is, maar geloven niet in straffen. We praten met elkaar over wat er gebeurd is, kijken naar wat er goed gaat en complimenteren kinderen daarvoor.

#### Positieve interacties vanuit onze voorbeeldrol

Wij zijn ons bewust van onze voorbeeldrol. Dus praten we positief met elkaar en met de kinderen. Zo ontstaat ook een grotere kans op prettige interacties tussen kinderen.

Daarnaast prikkelen we kinderen om met elkaar in gesprek te gaan. Of nodigen we ze uit om samen mee te doen met een spel. Bijvoorbeeld als ze het nog spannend vinden om zelf het initiatief te nemen of elkaar nog niet goed begrijpen. Ook helpen we kinderen door ze laten oefenen met om de beurt iets doen en ze naar elkaar te laten luisteren. Een meningsverschil of kleine ruzie hoort daar ook bij. We bemiddelen vooral door kinderen te stimuleren om het zelf op te lossen. Verrassend vaak kunnen ze dat heel goed. En als het nodig is, helpen we door vragen te stellen en samen een oplossing te bedenken.

#### Relaties en vriendschappen

We helpen kinderen om binnen de groep relaties en vriendschappen aan te gaan, door activiteiten te kiezen die sociaal contact tussen kinderen stimuleren. Bijvoorbeeld een bal overrollen, elkaars namen oefenen, samen muziek maken en zingen. Al dit soort activiteiten verbindt en brengt plezier. We vieren ook verschillende feesten, zoals de verjaardagen. Dat geeft kinderen het gevoel erbij te horen. Ze herkennen het ritueel: we zingen liedjes en maken bijpassende bewegingen, waarbij jij als jarige het middelpunt bent.

Als baby's een half jaar oud zijn, herkennen ze de andere kinderen op de groep. Daarom leggen we baby's regelmatig zo bij elkaar, dat ze naar elkaar kunnen kijken, op elkaar kunnen reageren en veiligheid bij elkaar vinden. Vanaf een jaar of twee, hebben ze voorkeur voor bepaalde kinderen.

Dreumesen en peuters trekken graag met elkaar op, maar spelen vooral korte momenten samen of naast elkaar. Echt delen is nog lastig. We spelen in kleinere groepjes om dat te stimuleren. Of we vragen de kinderen om samen een klusje te doen en betrekken ze bij het troosten en helpen van elkaar. Zo laten we een dreumes helpen bij het voeden van een baby. En als we naar buiten gaan, helpen de oudere kinderen de jongere kinderen met het aantrekken van hun jas. We doen ook imitatiespelletjes, waarbij we elkaar nadoen met springen of kruipen.



## 2. Diversiteit

### Samen verschillend

Ieder kind en iedere volwassene om het kind heen wil graag gezien en bevestigd worden. Ieder kind hoort erbij en niemand is beter of minder dan een ander. Door elkaars achtergrond te leren kennen, kunnen kinderen zich makkelijker in elkaar verplaatsen en elkaar beter begrijpen of elkaar helpen. We helpen kinderen om met plezier en met respect om te gaan met ieders gewoontes, karaktereigenschappen, wensen, voorkeuren en omstandigheden. Om mét elkaar te praten in plaats van over elkaar. Zo helpen we de kinderen onze diverse wereld te ontdekken.

We zijn ons ervan bewust dat kinderen ons spiegelen. Onze houding en gedrag worden feilloos door de kinderen gekopieerd. Een positief voorbeeld geven is daarom ontzettend belangrijk.

Zeker als het gaat over hoe wij omgaan met elkaar en met verschillen. We willen hen laten zien dat iedereen uniek is én gelijkwaardig. Dit betekent dat pedagogisch medewerkers kinderen helpen en begeleiden om elkaar te begrijpen en samen te spelen. En daarbij ook veel uit te leggen en te benoemen. We stellen ook grenzen, zeker aan pestgedrag of uitsluiting.

### Een open blik met respect voor verschillen

Dat vraagt van ons en van de kinderen nieuwsgierigheid en een open blik. Gelukkig hebben kinderen dat van nature. Hoe meer verschillen ze zien en tegenkomen, hoe makkelijker het is daar (later) op in te spelen en in mee te bewegen. We reageren op vragen van kinderen over verschillen die zij zien tussen kinderen, bijvoorbeeld 'Waarom heeft Bas twee moeders, heeft hij geen papa?'

Daarnaast houden we rekening met verschillen tussen jongens en meisjes, culturele verschillen en kinderen met beperkingen. We zijn gevoelig en tonen respect voor verschillen in opvattingen over eng, vies, gevaarlijk, netjes en interesse. Deze kunnen samenhangen met individuele verschillen in temperament en met culturele verschillen in opvatting. Zo zijn vooral eten en drinken verbonden met waarden, normen en familietradities. We bespreken het met elkaar als ze merken dat er gehandeld wordt op vooroordelen en stereotype verwachtingen.

### Net als thuis

Bij de intake vragen we je naar bepaalde gewoontes thuis. Denk daarbij aan slapen, voeding en troosten. We stemmen met je af of deze gewoontes ook haalbaar zijn op het kinderdagverblijf. In sommige gevallen is ons beleid leidend, zoals gezonde voeding en veilig slapen, maar we zullen wel bespreken hoe we de verschillen tussen thuis en kinderopvang zo goed mogelijk kunnen overbruggen. Denk aan het meegeven van bepaalde voeding en of er bepaalde feestdagen of tradities zijn je ook graag op de opvang terug ziet komen.



Ook creëren we een respect-voor-verschillen-houding door onze materialen en inrichting. We bieden spelmaterialen, boekjes en liedjes aan die herkenbaar zijn en diversiteit uitstralen. En we vieren verschillende feesten, zoals het Kerstfeest en het Suikerfeest. De feesten die we vieren kunnen per locatie verschillen. Als team bespreken we ook onderling onze verschillen en waar we elkaar in kunnen vinden en aanvullen.

Het kan gebeuren dat je kind speciale zorg en aandacht nodig heeft. We bespreken dan met de jou wat we belangrijk vinden voor je kind, zodat hij volwaardig mee kan doen met het groepsproces. En hoe we de andere kinderen hierbij betrekken.

### **3. Ieder kind is uniek**

#### Ontwikkelen & eigen tempo

Ieder kind wordt geboren met ongelooflijk veel potentie. Het brein groeit van 30% bij de geboorte naar 70% rond het eerste levensjaar. Rond je 25<sup>e</sup> jaar is het brein pas volgroeid. Het brein is als een dirigent voor alle andere ontwikkelingsgebieden. Je leert bewegen, taal, creatief denken, maar ook omgaan met emoties van jezelf en anderen. Ieder kind is uniek. Met eigen ideeën en wensen. Daar is alle ruimte voor.

We laten kinderen zoveel mogelijk zelf doen en kiezen. Daar helpen we bij door woorden te geven aan wat ze willen hebben of willen doen. Dat begint al bij baby's. Zij krijgen de ruimte om te oefenen in hun eigen tempo. Dreumesen kunnen zelf speelgoed uit de kast pakken en peuters laten we zelf hun broodbeleg kiezen. Onderhandelen en omgaan met teleurstellingen horen daar ook bij. Als dat nog niet zo goed lukt, helpen we de kinderen door op een warme manier uitleg te geven.

#### Op je eigen tempo

Ieder kind is anders en ontwikkelt zich op zijn eigen manier. En in zijn eigen tempo. We geven de kinderen daarom veel ruimte om te oefenen. Om nieuwe dingen te ervaren en te leren. Als het nog niet lukt, moedigen we ze aan om het nog eens te proberen of geven hen een steuntje in de rug. Ook als ze zelfstandig spelen, blijven we altijd beschikbaar. We zijn in de buurt en volgen het spel. Ondertussen kijken we hoe de ontwikkeling verloopt en of kinderen lekker in hun vel zitten.

We observeren goed, zodat we zien waar ontwikkelkansen liggen. Die kans benutten we om het kind iets aan te bieden zodat het een volgende stap kan zetten in zijn ontwikkeling. Wij geven ruimte en benoemen wat we zien. We stimuleren de kinderen om dieper in hun spel te komen door een vraag te stellen of spel materiaal, activiteit of andere toevoeging te doen. De leiding over het spel laten we vooral bij de kinderen.



Baby's kunnen we het beste volgen als we bij hen op de grond zitten. We observeren zo van dichtbij de bewegingen en gezichtsuitdrukking van elke baby. We luisteren ook goed naar hun geluidjes. Daardoor zien we hun behoefte en interesse, waar we vervolgens op kunnen inspelen. Dat doen we bijvoorbeeld door met een bal te rollen om de baby uit te dagen ernaar toe te kruipen. Of een speeltje net buiten de reikwijdte van de baby te leggen, om zo het omrollen te stimuleren.

Dreumesen zoeken steeds veilig en vertrouwd contact bij hun eerste voorzichtige ontdekkingstochten door de groepsruimte of de tuin. Binnen de grenzen van de ruimte bepalen zij zelf op welke afstand zij zich nog veilig voelen. Je ziet ze regelmatig kijken op welke afstand ze zijn en contact maken. Dit 'vraagkijken' doen dreumesen als ze zich even onzeker voelen of als zij ervaringen willen delen. 'Zie je mij?', 'Mag dit?' of 'Zie jij wat ik zie?' Vanuit dat veilige gevoel kan een dreumes allerlei materialen en plekken op de groep ontdekken en onderzoeken. We spelen ook mee en helpen kinderen als het nog niet lukt. Maar eerst laten we ze vooral zelf proberen.

Peuters experimenteren graag. Zij zoeken steeds nieuwe ervaringen en leren door te doen. Op die momenten laten we de kinderen ongestoord spelen, terwijl wij observeren. Zo verzamelen we informatie over de ontwikkeling van de kinderen, over hun belangstelling of over de manier waarop ze samenspelen.

Op deze leeftijd vinden kinderen het soms fijn om al wat langer uit het zicht te spelen. Maar ze hebben ook aandacht nodig voor hun spel en de uitdagingen die ze daarbij tegenkomen. We zijn daarom continu beschikbaar, maar soms wat meer op afstand. Kinderen die niet of moeilijk tot spel komen, stimuleren we door samen iets te kiezen. We spelen dan even met ze mee of koppelen het kind aan een ander kind met dezelfde interesse.

Op andere momenten is onze rol actiever. Dan verrijken we het spel door mee te doen en door vragen te stellen. 'Voor wie zijn jullie die taart aan het maken?' Of iets nieuws toe te voegen: vragen waardoor kinderen aan het denken worden gezet of tot ontdekkingen komen. 'Oeps, we willen naar buiten, maar het regent. Wat nu?' 'De toren willen we zo hoog mogelijk bouwen. Hoe doen we dat?'

### Observeren van kinderen

We observeren de kinderen continu om hen beter te leren kennen en begrijpen. Maar ook om in te kunnen spelen op hun behoeftes, mogelijkheden en uitdagingen. Daarbij kijken we of het kind lekker in zijn vel zit: het welbevinden van het kind. Ook kijken we naar de ontwikkeling van het kind én of iedereen zich nog prettig voelt in de groep.

Naast deze dagelijkse observaties, volgen we de ontwikkeling van kinderen ook structureel met een observatiemethode. De resultaten daarvan bespreekt de mentor minimaal een keer per jaar met jou.



Het kan zijn dat er zorgen ontstaan over je kind. Natuurlijk bespreken we onze zorgen dan altijd met jou. Samen zoeken we dan passende ondersteuning. Als wij dit niet zelf kunnen bieden, kijken we samen naar hulp van buitenaf. We helpen je hier zo goed mogelijk bij. Daarbij maken we gebruik van ons eigen stappenplan voor het signaleren en bespreken van zorgen. En als het van toepassing is, gebruiken we de Meldcode Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang.

### De mentor als contactpersoon

Ieder kind heeft een eigen mentor. Tijdens het intakegesprek horen jij en je kind je wie dit is en wat zijn of haar rol is. Dit aanspreekpunt is altijd een vaste pedagogisch medewerker die het kind al snel door en door kent. Als het kind een andere mentor krijgt, bijvoorbeeld omdat het naar een andere groep gaat, dan laten we je weten wie de nieuwe mentor is. In de ouderapp vind je de naam van de mentor van je kind ook terug.

Doordat de mentor de ontwikkeling van je kind structureel volgt en bijhoudt, is er na vier jaar een goed beeld van de behoeften, talenten en uitdagingen van je kind. Wij zien hoe hij zich ontwikkelt. Dat is waardevolle kennis voor de basisschool. Op basis van onze overdracht kan de basisschool ontwikkellijke doortrekken. We sturen het overdrachtsformulier met deze informatie alleen naar de school na overleg met jou en met jouw toestemming.

Soms doet de mentor deze overdracht aan de basisschool mondeling. Bijvoorbeeld als er zorgen zijn over de ontwikkeling van je kind, of als we met de school hebben afgesproken om dit zo te doen. De mentor gebruikt ook dan het overdrachtsformulier, dat vooraf met je is besproken. Na afloop deelt de mentor het gesprekverslag weer met jou.

Gaat je kind naar de bso, dan deelt de mentor de informatie ook met de nieuwe bso. Het dossier blijft op locatie als het kinderdagverblijf en de bso onder één dak zitten. De informatie dragen we dan ook mondeling over. Als je kind naar één van onze andere bso-locaties gaat, dan verhuist het dossier mee en lichten we het mondeling toe als dat wenselijk is. Gaat je kind naar een bso van een andere kinderopvangorganisatie, dan krijg je het overdrachtsformulier mee, zodat je het zelf aan de pedagogisch medewerkers van de nieuwe bso kunt geven.



#### 4. Kinderen in hun kracht

##### Eigen stem & bijdragen

De kinderopvang is een soort mini-maatschappij. Waar kinderen kunnen oefenen met alles wat je nodig hebt om mee te doen in een democratische samenleving. Oefenen met luisteren, je mening geven, omgaan met weerstand, verschillende ideeën, probleemoplossend denken, samenwerken en keuzes maken. We geloven in de kracht van ieder kind. We nemen kinderen, hun meningen en ideeën van jongs af aan serieus. Bijvoorbeeld door samen te kiezen wat we gaan doen. Kinderen die meepraten en hun eigen ideeën in kunnen brengen, krijgen meer zelfvertrouwen. Ze ervaren dat er ook met hen rekening wordt gehouden. Ze doen ertoe. Dat betekent niet dat zij altijd hun zin krijgen, we stellen ook kaders en spelregels op met elkaar. Hierdoor leren zij ook rekening te houden met anderen en leren zij de gestelde normen en waarden eigen te maken en vormt hun geweten, hun innerlijke kompas. Wij noemen dit kinderparticipatie.

##### Een eigen stem

We leren kinderen naar elkaar te luisteren, rekening te houden met elkaar en ook voor elkaar te zorgen. Dat is niet altijd gemakkelijk. Omdat ze speelgoed soms toch moeten delen en je nu eenmaal niet altijd je zin kan krijgen. Als het moeizaam gaat, kijken we eerst of ze het zelf op kunnen lossen. Zo niet, dan helpen we bij het onderhandelen en het weer goedmaken. Een beetje hulp bij het onder woorden brengen van emoties, ideeën, verlangens kan al een groot verschil maken. Zo ervaren kinderen dat ze invloed hebben en worden gezien en gehoord.

Baby's laten hun mening vooral non-verbaal – zonder woorden – zien en horen. We kunnen vaak goed afleiden wat ze ergens van vinden door te letten op de gezichtsuitdrukking, geluiden of hun lichaamshouding. We geven woorden aan wat we zien en blijven checken of we de baby met onze reactie en handelen goed begrepen hebben.

Dreumesen uiten zich deels met en deels zonder woorden. Dat zie je soms terug in duwen, slaan of bijten. Het lukt ze onvoldoende om zich goed in woorden uit te drukken. Ze hebben ons nog nodig om hun gedrag te vertalen naar woorden. We laten onze woorden gepaard gaan met ons handelen. We zeggen niet alleen: 'Kom, we gaan naar buiten.', maar steken dan ook onze hand uit naar het kind. We wachten op de reactie van de dreumes en geven ruimte aan de eigen inbreng. 'Wil je nog niet mee naar buiten? Je mag ook eerst nog even verder spelen, hoor.'

Peuters gebruiken steeds meer taal om aan te geven wat ze willen en nodig hebben. We stimuleren dit door actief te luisteren. Door mét kinderen te praten, door te vragen en nieuwsgierig te zijn. Er is ruimte voor eigen inbreng en ideeën. 'Wat wil je op je brood? Waar wil je mee spelen? Gaan we eerst opruimen of eerst vegen? Doe je mee met dit spelletje?'



## 5. Echt contact

### Persoonlijke aandacht & communicatie

Contact maken is op elkaar reageren, over en weer. Als dat op een positieve manier gebeurt, geeft dat een vertrouwd en veilig gevoel. Vanuit echt contact kunnen kinderen op onderzoek uitgaan en zich ontwikkelen.

Je kunnen hechten aan anderen maakt het aangaan van vriendschappen en (romantische) relaties makkelijker. En dat begint in je hersenen. Een goede breinontwikkeling ontstaat door een warme, invoelende manier van communiceren en persoonlijke zorg en aandacht. Zeker in het gebied van de hersenen waar taal en sociale vaardigheden worden gestimuleerd.

### Een veilig gevoel

Om echt contact te maken met elkaar, relaties op te bouwen en een hechte groep te vormen, moeten kinderen zich veilig voelen in de groep en in de ruimte. Alleen dan kunnen ze zich optimaal ontwikkelen. Wij zien de pedagogisch medewerker dan ook niet als dirigent -een bepalende factor - maar meer als iemand die meespeelt, ruimte geeft en het ritme aanpast als dat nodig is. Een voorbeeldrol, dus. Dit doen we in één-op-één contact, maar ook met de hele groep.

Contact leg je ook door te praten. We praten de hele dag door veel met de kinderen. We benoemen, leggen de dingen die gebeuren uit en geven op een positief manier aan wat we van hen verwachten.

Ook met baby's gaan we 'in gesprek' door veel te benoemen en te kijken hoe zij daarop reageren. Bij baby's is fysiek contact een eerste en belangrijke vorm van communicatie. Daarom geven we bijvoorbeeld altijd de fles op schoot en communiceren we fysiek én met geluiden en woorden. Dreumesen en peuters dagen we steeds meer uit om woorden te geven aan hun communicatie. Naar ons als volwassenen, maar ook naar andere kinderen in de groep.

### Positief communiceren

We communiceren met aandacht en belangstelling met de kinderen. We blijven in de buurt en reageren op zo'n manier op hun signalen dat zij zich gezien en gehoord voelen. Dat doen we met of zonder woorden. Door te praten, samen te lachen, knuffelen of gewoon even oogcontact te hebben. Ook als kinderen al wat ouder zijn en meer ruimte voor zichzelf willen, houden we – soms op enige afstand – contact.

Als een dreumes zoekend opkijkt van zijn spel, beantwoorden we zijn blik en reageren op zijn reactie. Heeft hij hulp nodig of was het 'gezien worden' al voldoende voor hem om verder te gaan met zijn spel? We benoemen signalen ook: 'Zal ik je helpen?'. En we helpen kinderen woorden te geven aan wat zij duidelijk willen maken.



### Taalontwikkeling stimuleren

Bij echt contact hoort ook taalontwikkeling. Kinderen maken zich taal eigen door te reageren op elkaar. Door veel te communiceren leren kinderen klanken en de taal kennen, gebruiken en begrijpen. We voeren gesprekken, zingen liedjes met gebaren, lezen boekjes voor en geven we bij alles wat we doen uitleg en extra informatie. Ook bij baby's al. We luisteren, observeren en moedigen kinderen aan om hun gedachten en gevoelens te verwoorden. Ook benoemen we steeds wat we doen en wat er gaat gebeuren. We praten vanuit de ik-vorm en leren kinderen 'ik' te gebruiken als het om henzelf gaat, 'jij' of 'jullie' als het om andere(n) gaat en 'wij' te gebruiken voor de groep. Door de taal goed te beheersen kun je ook steeds beter je eigen veiligheid creëren, omdat je makkelijker contact kunt maken en voor jezelf kan opkomen.

### Wennen

Ouders en kinderen zich welkom laten voelen, begint al bij de rondleiding en het intakegesprek. De eerste periode is altijd wennen. Voor kinderen én voor ouders. Daar nemen we dan ook de tijd voor. Iedereen moet elkaar echt even leren kennen en zijn weg vinden.

Voor je kind is het belangrijk dat jullie hem met een gerust hart naar het kinderdagverblijf brengen. Daarom vragen we bij het kennismakingsgesprek naar de gewoontes thuis. Hoe wordt je kind graag getroost? Hoe valt hij in slaap? Is er een favoriete knuffel? Daarnaast laten we hem kennismaken met de groep, door rustig samen rond te kijken en alles te benoemen. Dat maakt dat hij zich sneller thuis voelt. En als het afscheid erg emotioneel was, bellen of appen we jullie om te vertellen hoe het even later is. Natuurlijk mag je ook altijd zelf contact opnemen.

Soms lijkt het alsof baby's tot zes maanden makkelijk wennen. Dat komt doordat ze zich nog niet zo goed kunnen uiten. Natuurlijk merken ook zij het verschil met thuis. Daarom geven we veel een-op-een-aandacht. En is er in het begin een vaste pedagogisch medewerker in de buurt die de baby de fles geeft, verschoont en knuffelt als hij verdrietig is.

Kinderen van zeven maanden tot drie jaar laten het goed merken als ze moeite hebben met wennen en afscheid nemen. Samen met jou maken we dan afscheids- en begroetingsrituelen. En we troosten de kinderen net zo lang als zij dat nodig hebben. Vaak is het een fase waar ze na een paar dagen doorheen zijn.

Peuters vanaf 3 jaar begrijpen dat hun ouders er even niet zijn, maar wel weer terugkomen. En naast de vaste pedagogisch medewerkers geven vriendschappen met andere kinderen hen een veilig gevoel. Voor het groepsgevoel noemen we regelmatig de namen van de kinderen, bijvoorbeeld als we samen fruit eten. Ook praten we over thuis. Een foto van jullie, een knuffel van thuis, een eigen haakje aan de kapstok, een eigen mandje met spulletjes, maar ook vaste rituelen helpen allemaal mee om je snel thuis te voelen.





### Wennen bij overgang naar een andere groep

Op locaties met horizontale groepen (met kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd) in plaats van verticale groepen (kinderen van nul tot vier jaar), stappen kinderen op een gegeven moment over naar een andere leeftijdsgroep. Ook dan nemen we de tijd om ze te laten wennen, bijvoorbeeld door af en toe even langs te gaan op de nieuwe groep. Er verandert voor de kinderen immers best veel: een andere ruimte, andere kinderen, nieuw speelgoed en andere pedagogisch medewerkers. Was je kind eerst de oudste op de babygroep, nu is hij weer de jongste. We nemen bij deze overgang dan ook de tijd om met je kind en de jou te praten over de veranderingen en bijbehorende emoties.

## 6. Elk moment is goud waard

### Dagritme & fijne overgangen

Wat we ook doen, op elk moment van de dag zorgen we voor een fijne sfeer. We luisteren naar elkaar, groeien en genieten. Elke dag heeft een voorspelbaar en vertrouwd ritme, waardoor kinderen zich emotioneel veilig voelen. Ze weten wat er gaat gebeuren en kunnen zich daarop instellen.

Het dagritme heeft steeds dezelfde vaste momenten en activiteiten, zoals spelen, samen eten en drinken, en slapen. Steeds in dezelfde volgorde, maar niet per se op dezelfde tijd. Als de kinderen verdiept zijn in een bouwwerk of in een spel in de tuin, dan stellen we de lunch wat uit. En een kind dat moe is, mag ook best wat eerder naar bed.

Rituelen helpen bij de overgang naar een volgend moment. Zo kondigen we de lunch bijvoorbeeld aan met een liedje of een rijmpje. Dat geeft de kinderen de tijd om hun spel af te sluiten en zich voor te bereiden op wat gaat komen.

Ieder moment van de dag biedt een kans. Een kans voor aandacht, iets nieuws leren of een goed gesprek. Dat kan aan tafel zijn, tijdens het lezen van een boek, tijdens het spelen. En soms juist precies tussen die momenten in.

### Net zo fijn als thuis

Jonge baby's hebben nog hun eigen ritme van drinken, slapen en verschonen. Dit ritme van thuis houden we zoveel mogelijk aan. Het is voorspelbaar en daarmee ook vertrouwd. Na verloop van tijd gaan baby's steeds meer mee in het ritme van de oudere kinderen.

Het verschonen is bovendien een bijzonder een-op-een-moment waarop we graag volledige aandacht geven. Tijdens het verschonen benoemen we wat we doen, geven we woorden aan wat we zien en spelen we in op waar de baby op dat moment aandacht voor heeft. Speelt het zonlicht over zijn voeten? Dan benoemen we dat en laten we zien dat het licht verandert door het bewegen van de voeten.



We hebben rustige bewegingen bij het oppakken, neerleggen en verzorgen. Als we even weggaan, benoemen we dat.

Voor dreumesen en peuters bieden de overgangsmomenten ook allerlei kansen. Jassen en schoenen aantrekken voordat we naar buiten gaan, is een mooie kans om te oefenen, te ontdekken hoeveel ze zelf al kunnen en elkaar te helpen. Of samen tafeldekken of afruimen. Hoe draag je twee borden tegelijk? Het zijn allemaal kansen om te oefenen met het zelf doen en samenwerken.

## 7. Inrichting & (spel)materialen

### Ruimte om te onderzoeken

In de groepsruimte moet iedereen zich op zijn gemak voelen en moet er iets te doen en te ontdekken zijn. De inrichting van onze groepen is daarom huiselijk én speels. Dat geldt ook voor de buitenruimte.

Op de groepen vind je dan ook hoeken voor diverse activiteiten. Een hoek om samen te bouwen, een veilige plek om te leren rollen en buiten ruimte om te fietsen of de natuur te ervaren. Elke hoek heeft open kasten, waardoor kinderen ook zelf speelgoed kunnen pakken en weer opruimen.

### Spelmaterialen

De inrichting van de groep en de spelmaterialen stemmen we af op de ontwikkelingsfase en de interesses van de kinderen. We houden ook rekening met hun verschillende manieren van spelen. Zo is er ruimte voor wat drukker spel en een plek voor rustiger spel. Kinderen kunnen kiezen waarmee, met wie en waar ze willen spelen. Ook gaan we soms naar een andere ruimte, zoals een gezamenlijke hal of het atelier. Omdat het spelen met andere materialen of met andere kinderen een extra impuls geeft aan het onderzoeken.

Kinderen zijn graag met allerlei spullen in de weer. Een pan, vergiet, bladeren of modder is vaak minstens zo interessant als écht speelgoed. De materialen zijn eigenlijk alleen een middel om tot spelen te komen. Sommige kinderen hebben dat nauwelijks nodig en anderen juist wel. Daarom wisselen we regelmatig van (spel)materiaal. We kijken daarbij goed naar de groep, de interesses en de ontwikkelingsfase van de kinderen.

Alle spelmaterialen zijn goed zichtbaar voor de kinderen, geordend, schoon en compleet. We zetten het aantrekkelijk neer, kinderen kunnen zelf de materialen pakken. Het is uitnodigend om mee te spelen. In het spel kunnen materialen van de ene hoek naar de andere 'verhuizen', maar we ruimen het met elkaar zo op dat het weer vindbaar is voor iedereen. We hebben materialen die passen bij de verschillende ontwikkelgebieden en leeftijden. Daarbij kijken we naar voldoende uitdaging, maar ook naar de veiligheid. Zo is het trappetje bij de glijbaan voor peuters een uitdaging, maar voor baby's niet veilig genoeg. Baby's laten we klimmen en klauteren op speciaal voor hen ontwikkelde speelmatten.



### Aangepast op de ontwikkeling

Voor baby's is er – binnen en buiten – een aparte hoek of plek waar zij veilig kunnen spelen en ontdekken. We laten baby's materialen ontdekken met verschillende vormen, structuren en eigenschappen: glad, ruw, rond, vierkant, zacht, koel. Een rammelaar, bal of knisperboekje, maar ook alledaagse voorwerpen zoals een bakje, hoed of doek vinden ze vaak heel interessant.

Voor dreumesen zijn er allerlei materialen waar ze mee kunnen sjouwen of spullen in kunnen doen en weer uithalen. Denk aan tassen, mandjes, dozen en emmers. Er zijn grote, zachte blokken waarop ze kunnen klimmen en klauteren. Speelgoed dat ze in en uit elkaar kunnen halen. Blokken om mee te bouwen. En pollepels en pannen om met zand en water te kliederen.

Voor peuters hebben we materialen die te maken hebben met kleuren, vormen, ontluikende geletterdheid of rekenen en techniek. Ook het nabootsen van de grotemensenwereld en rollenspel zijn belangrijk. Dus zijn er ook verkleedkleden, een vergiet of portemonnee, puzzels en muziekinstrumenten.

De inrichting van de buitenruimte en de materialen die we buiten gebruiken, passen bij de andere manier van spelen dat buiten wordt uitgelokt. Denk aan materialen als fietsen en ballen, maar ook aan potjes en loepen om insecten te bekijken.

## 8. Spelen en ontdekken

Vrij spel, plezier & nieuwsgierigheid

Kinderen zijn net wetenschappers. Met ogen vol verwondering en een nieuwsgierige blik. Vanaf hun geboorte af aan spelen en onderzoeken ze. Zo maken baby's contact met hun ogen en mimiek. Later krijgen spelmaterialen en -regels een grotere rol. Door te spelen leren ze ontzettend veel en ontwikkelen ze allerlei vaardigheden. Bovendien is het de basis voor de ontwikkeling van eigenwaarde en zelfvertrouwen.

### Spelen en risico's

Wij vinden het belangrijk dat kinderen al vanaf jonge leeftijd risico's leren inschatten. Uit internationaal onderzoek blijkt dat kinderen door in aanraking te komen met risico's, uitdagingen aangaan en hun grenzen verleggen. Ze worden daar motorisch vaardiger van, zelfverzekerder en socialer. Ze leren hun angsten te overwinnen en ontwikkelen doorzettingsvermogen. Doordat ze van hun fouten leren en zelf oplossingen moeten bedenken, leren ze bewust te kiezen of ze het risico wel of niet moeten nemen. Soms zorgt dit voor een blauwe plek, maar ze leren omgaan met kleine risico's. Situaties die een groot risico vormen en daardoor gevaarlijk worden, vermijden we. Die afweging maken we zorgvuldig. Zie daarvoor ons Veiligheids- en gezondheidsbeleid.



### Vrij spel begeleiden

Tijdens de vrij spelmomenten laten we kinderen zoveel mogelijk zelf bepalen wat ze willen ontdekken. Maar ook wat, hoe en waarmee ze spelen. We volgen dit, zijn in de buurt en helpen soms het spel weer op gang of voegen iets toe. En dan doen we weer een stapje terug en kijken we. Per situatie bekijken we hoeveel ruimte we kunnen geven en of het nodig is om even bij te springen. Het ene kind kan best nog die tree hoger, een ander kind vindt al voldoende uitdaging in de eerste trede. Door het spel goed te volgen, naar de gezichtsuitdrukking te kijken en te luisteren naar het stemgeluid van een kind, zien we of het nodig is om te helpen.

### Buiten spelen

Buiten spelen kinderen op een andere manier dan binnen. De ruimte, het weer, de natuur, het licht en de ondergrond zorgen voor nieuwe ervaringen, waardoor ook het spel en het onderzoek van kinderen verandert. Buiten is alle ruimte voor grotere, grovere en snellere bewegingen (rennen, hinkelen, fietsen), het ontdekken van de natuur (insecten, vogels, planten, vallende bladeren), en andere elementen zoals de zon, schaduw, regen, sneeuw en wind. Er zijn andere associaties en uitdagingen en daardoor inspireert het kinderen tot ander spel. Die nieuwe mogelijkheden zorgen ook voor verdieping in het spel, maken kinderen zelfstandig en vergroten het oplossingsgericht denken. We gaan elke dag naar buiten om samen te bewegen.

### Passend bij de ontwikkeling

Baby's spelen vooral door eerst te kijken. Naar de anderen kinderen, of de ritselende blaadjes aan een boom. Daarna willen ze graag voelen en proeven. Een rammelaar, het gras, maar hun eigen handen en voeten zijn favoriet. Een vlakke ondergrond geeft baby's veel vrijheid om te liggen en te spelen. Die ondergrond is niet te zacht, zo kunnen ze oefenen met allerlei bewegingen. We leggen dan niet te veel speelgoed om hen heen. Omdat dit beweging en dus spel beperkt en kan zorgen voor overprikkeling.

Dreumesen willen sjouwen, verplaatsen, dingen ergens in stoppen en er weer uit halen. Deurtje open, deurtje dicht. Op de groep vinden de jonge kinderen aantrekkelijke materialen waarmee dit veilig kan en voor de ruimte die ze daarvoor nodig hebben. Ook buiten hebben we volop (natuurlijke) materialen om te verplaatsen met karren, kruiwagens en emmers.

Peuters gaan meer samen spelen, of naast elkaar met hetzelfde spelen. Zij kunnen zich steeds beter concentreren, beheersen, plannetjes maken en uitvoeren. Ze verleggen hun grenzen en onderzoeken hoe hoog en snel ze kunnen gaan. Ze leren van alles over materialen, kleuren, grootte. En over humor, wat wel en niet mag en hoe je keuzes maakt. Of hoe je anderen van jouw ideeën overtuigt, zonder ze een duw te geven. Dat gaat niet vanzelf. Het is een kwestie van oefenen, samen met de andere kinderen en volwassenen op de groep.



## 9. Verrijkende activiteiten

### Variatie & uitdaging

Spelen bij Partou is net een avontuurlijke reis, waarbij het kind centraal staat. Door spelenderwijs te ontdekken, leren kinderen elke dag iets nieuws. Dat doen ze tijdens vrij spel, maar ook tijdens de activiteiten die we aanbieden. Wij zorgen voor voldoende afwisseling tussen vrij spel en activiteiten. En tussen rust en actie. De activiteiten die we doen zijn plezierig, maar zijn ook een verrijking voor het brein.

### Plezier & ontwikkeling

Elke dag doen we diverse activiteiten, binnen verschillende thema's. Denk aan buitenspelen, bewegen, (voor)lezen, muziek, en activiteiten op het gebied van creativiteit en techniek. Door deze variatie krijgen kinderen de kans om hun fantasie te prikkelen, talenten te ontdekken en vaardigheden te oefenen. Ook het volgen van instructies, samenwerken en doorzetten zijn aspecten die geoefend worden. Zo leren kinderen nieuwe smaken ontdekken tijdens de smaaksafari en nieuwe bewegingen maken tijdens de peutergym. Op de locaties met voorschoolse educatie (VE) vullen we het activiteitenaanbod aan op basis van de specifieke ontwikkel- en leerdoelen van de kinderen. En er zijn jaarlijks terugkerende activiteiten, zoals Vriendjesweek en Modderdag.

De wereld van vandaag is meer digitaal dan ooit. Overal komen kinderen in aanraking met media. Wij helpen kinderen mediawijs te worden. Kinderen vanaf ongeveer 3 jaar steeds maken we meer 'mediawijs', door offline en online te combineren tijdens activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan een digitaal prentenboek in aanvulling op het papieren prentenboek. Zo zien kinderen het boek nog een keer en kunnen de animaties helpen bij het begrijpen van sommige woorden. Tussendoor stellen wij open vragen: 'Waar gaat de krokodil nu naar toe?', 'Waarom kijkt de man naar de geit?'. Tot 2 jaar ontwikkelt het brein zich vooral op basis van ervaringen die je in de 'echte' wereld kunt ervaren. We gebruiken dan ook geen digitale media tot aan de leeftijd van 2 jaar.

Elke locatie werkt met een planning boordevol thema's en activiteiten. We zorgen ervoor dat de binnen- en buitenactiviteiten passen bij de ontwikkelingsfase van de kinderen op de groep. En waar mogelijk kiezen we samen met de kinderen wat we allemaal gaan doen. We blijven steeds vernieuwend door hypes en trends en nieuwe ontwikkelingen in de gaten te houden om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de interesses en de belevingswereld van kinderen.

### Deskundig

Bij het uitvoeren van het activiteitenbeleid maken we gebruik van de deskundigheid en talenten van onze eigen pedagogisch medewerkers. Zij zijn experts in begeleiden van activiteiten en halen daarmee het beste uit de groep. Ze hebben alle ruimte om hun persoonlijke talenten te gebruiken. Gitaar spelen bij de liedjes of vanuit hun eigen passie een baby- of peutersyoga organiseren zijn daar voorbeelden van.



Soms vereist een activiteit speciale kennis of expertise die we zelf niet in huis hebben. Dan zetten we externe vakkrachten in, die aan specifieke voorwaarden voldoen.

### Eigenwijs

Tijdens de activiteit kunnen kinderen zelf materialen kiezen en bedenken hoe ze de activiteit willen uitvoeren. Als je tekent, kan gras oranje zijn en vuur blauw. Bij elke activiteit kun je iets nieuws leren. Dat proces vinden we belangrijker dan het resultaat. Spelenderwijs ontdekken blijft dus ook tijdens een meer gestructureerde activiteit centraal staan. Als we zien dat kinderen hun interesse verliezen of dat het te moeilijk of te makkelijk is, passen we de activiteit aan of ronden we af. En kinderen die liever niet (meer) mee willen doen, bieden we alternatieven aan.

Het begeleiden van een activiteit met baby's doen we veelal één-op-één. We grijpen de kansen die zich gedurende de dag voordoen. Denk aan een kiekeboe-spelletje met een doek, voelen aan verschillende oppervlakken, op je buik liggend op de mat samen in de spiegel kijken.

Een dreumes heeft een korte concentratieboog, dus doen we kortdurende, eenvoudige spelletjes in kleine groepjes. Een eenvoudig parcours lopen, puzzelen, rijgen met grote kralen of experimenteren met vingerverf bijvoorbeeld.

Peuters stimuleren we om zelf keuzes te maken. Voor we starten, vertellen we de kinderen wat er allemaal te doen is. En kinderen die moeilijk tot spel komen geven we extra aandacht en helpen we op weg door samen te praten over de activiteit.

Peuters helpen graag mee met dagelijkse klusjes. Daar betrekken we ze dan ook graag bij. Zoals bij het tafeldekken, afruimen, was opvouwen, eten klaarmaken, boodschappen doen en tuinieren. Fruit schillen en snijden bijvoorbeeld doen we zoveel mogelijk aan tafel, zodat de kinderen mee kunnen doen, kijken en praten.

Als de jongste kinderen slapen, grijpen we de kans om uitdagendere activiteiten te doen met de oudere peuters. Om ze voor te bereiden op het basisonderwijs bijvoorbeeld. Zo oefenen we vaardigheden als op je beurt wachten, vragen stellen, woorden geven aan emoties, andere kinderen begrijpen en helpen, kleine opdrachten uitvoeren en flexibel zijn. Daar hebben de kinderen veel profijt van als ze eenmaal naar school gaan.

Onderstaand schema geeft een impressie van ontwikkelingsgerichte activiteiten die we doen met baby's, dreumesen en peuters.



Ontwikkelings- gebied	Baby	Dreumes	Peuter
Motoriek			
Fijne motoriek	<p>Materialen aanbieden met verschillende structuren, vormen, kleuren en groottes</p> <p>Oppakken van kleine voorwerpen: puzzelstukken pakken, stukjes brood/fruit naar de mond brengen</p>	<p>Materiaal aanbieden waarmee spulletjes ergens ingestopt en uitgehaald kunnen worden.</p> <p>Samen een puzzel maken.</p> <p>Samen met het kind spelen met zand en water.</p>	<p>Activiteiten zoals kralen rijgen, een tekening maken, schilderen, knippen en plakken.</p>
Grove motoriek	<p>Bewegingsspelletjes zoals 'klap eens in je handjes'</p> <p>Spelletjes op schoot, zoals 'damespaard', 'op een grote paddenstoel'.</p> <p>Uitdagen om een speeltje net buiten bereik te pakken waardoor het kind moet kruipen of rollen</p> <p>Een zachte bal overrollen</p>	<p>Bewegingsspelletjes zoals 'met de vingertjes', 'de wielen van de bus', 'wie komt er in mijn huisje?'</p> <p>Tegen een bal schoppen, rollen met zachte bal</p> <p>Een parcours uitzetten waarbij het kind kan klimmen en klauteren</p>	<p>Bewegingsactiviteiten waarbij springen, hinkelen, hurken, klimmen, rennen centraal staan, zoals 'Schipper, mag ik overvaren'.</p> <p>Een parcours uitzetten.</p> <p>Dansen op muziek.</p> <p>Overgooien, voetballen, een ballon hooghouden.</p>
Sociaal	<p>Twee baby's samen op de mat leggen.</p> <p>Gelaatsuitdrukkingen van baby en pm spiegelen en benoemen.</p> <p>De baby betrekken bij groepsmomenten: op schoot tijdens het zingen of voorlezen.</p>	<p>Twee dreumesen dezelfde activiteit laten doen.</p> <p>Plaatjes van emoties herkennen en benoemen.</p> <p>Namenspelletjes: 'Wie zit er naast je aan tafel?'</p> <p>Helpen met de dagelijkse dingen: tafeldekken, opruimen.</p>	<p>Gezelschapsspelletjes met een klein groepje kinderen.</p> <p>Fantasiespel en rollenspel stimuleren; een verhaal naspelen</p> <p>Zelf kiezen waar je mee wilt spelen, wat je op je brood wilt.</p> <p>Andere kinderen helpen</p>
Taal	<p>Kinderliedjes zingen</p> <p>Geluidsspelletjes: de geluidjes die de baby maakt herhalen en imiteren.</p> <p>Materiaal aanbieden dat geluid maakt: rijst in een bakje, een rammelaar</p>	<p>Boekjes voorlezen en plaatjes benoemen.</p> <p>Kinderliedjes zingen</p> <p>Spelletjes en liedjes met gebaren: waar is onder, op, voor of achter.</p>	<p>Boekjes (voor)lezen, praten over het boek, het verhaal na laten vertellen</p> <p>Spelletjes met spraak en taal: 'opbel-spelletje' (net alsof je met elkaar aan de telefoon zit)</p>



	Doen-praten: alle handelingen begeleiden met spraak		Sorteerspelletjes en daarbij veel vragen stellen. "Welke tak is dik?" en "Welke tak is dun?"
Cognitief	Voorwerpen aanbieden die het kind kan verkennen door zien, voelen, ruiken en in de mond stoppen.  Kiekeboe spelen  Een speeltje achter je rug verstoppen  Samen voor een spiegel staan. "Kijk eens wie dat is?" "Wat doet dat kindje?"	Aanwijsspelletjes zoals "Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet"  Activiteiten met oorzaak en gevolg: bekertjes stapelen en omgooien/ een bal van de tafel rollen: wat gebeurt er?  Een boek over de kinderboerderij lezen, daarna de dieren van de plaatjes zoeken in het speelgoed.  Speelgoed verstoppen in het bijzijn van het kind. Uitbreiden naar speelgoed verstoppen als het kind het niet ziet.	Buiten verschillende stenen zoeken en deze ordenen van klein naar groot, van licht naar zwaar. De stenen tellen, op kleur leggen  Puzzelen  Bij voorlezen: het kind laten vertellen wat hij ziet, hoe het verhaal afloopt.  Sorteer- en geheugenspelletjes zoals memory
Creatief			
Muziek en dans	Liedjes zingen	Liedjes zingen met bijbehorende bewegingen	Liedjes zingen en dansen op muziek
Drama		Emoties en ervaringen uitbeelden door bewegingen: stampen als een boze olifant	Een kort verhaaltje naspelen in verschillende rollen
Beeldende kunst		Activiteiten waarbij experimenteren en exploreren met verf en andere creatieve materialen centraal staan	Activiteiten waarbij experimenteren en exploreren met verf en andere creatieve materialen centraal staan





## 10. Ouders & onderwijs

### Samenwerken

De kinderopvang is een aanvulling op wat er thuis gebeurt. Net als de basisschool of de sportclub. Samen met jou zorgen we voor een soepele overgang van thuis naar de opvang en andersom. Door samen een relatie op te bouwen die verder gaat dan alleen informatie uitwisselen, ben je als ouder betrokken bij hoe je kind zich op de opvang voelt. We zorgen voor een sfeer waarin we kunnen praten over de ontwikkeling van je kind, over hoe hij in zijn vel zit en wat er nodig is om hem goed te begeleiden.

### Even bijpraten

Tijdens het brengen en halen maken we graag tijd om te horen wat je kind thuis heeft meegemaakt of om te vertellen hoe de dag bij ons is gegaan. Soms even kort, soms wat uitgebreider. Als het nodig is, plannen we graag een moment met je in om wat langer door te praten. Met onze ouderapp houden we je op de hoogte van wat er allemaal gebeurt. We delen regelmatig een dagverslag of foto. Daarnaast zijn er vaste momenten waarop wij je informeren of met je in gesprek gaan over de ontwikkeling van je kind. Denk hierbij aan de overgangsgesprekken, tussentijdse gesprekken over de ontwikkeling, ouderavonden en nieuwsbrieven. Een goede vertrouwensband met elkaar zorgt ervoor dat we de leuke dingen kunnen delen. En elkaar ook weten te vinden als het minder goed gaat.

### Oudercommissie

Wij horen graag wat ouders van ons beleid en onze aanpak vinden. Dat kan op allerlei manieren. Elke locatie heeft een oudercommissie, of maakt gebruik van een andere vorm van ouderraadpleging. Een paar keer per jaar vraagt de locatiemanager de leden om mee te denken en praten. Bijvoorbeeld over de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, het Veiligheid- en gezondheidsbeleid en voeding. De oudercommissie heeft dan adviesrecht. Daarnaast is de oudercommissie soms betrokken bij het organiseren van ouderavonden en feesten. In het tweede deel van dit beleid is meer te lezen over de oudercommissie van deze locatie. Heb je hierover vragen of wil je meer informatie? Dan kun je altijd bij de locatiemanager terecht.

### Samenwerken met scholen

We werken graag samen met basisscholen. Dat kan op veel verschillende manieren. Bijvoorbeeld door afspraken te maken over activiteiten en over de overdracht, als kinderen van het kinderdagverblijf doorstromen naar de basisschool. Soms gaat het nog een stap verder. En werken we met een gezamenlijke visie op spelen, leren, samenleven, samenwerken en communicatie. In dat geval maken we beide deel uit van een zogenaamd integraal kindcentrum (IKC).



## Praktische informatie

### Onze locatie

Kinderdagverblijf Dikkie Dik is gelegen in de wijk Groenewoud. De locatie is gevestigd in het multifunctioneel centrum de Sleutel. In dit gebouw zijn ook de voorschoolse opvang Happy Kids, buitenschoolse opvang Happy Kids en peuterdagopvang Kleine Reus van Small Steps gevestigd. Ook zijn in dit centrum het Zadkine (MBO), wijkcentrum Groenewoud, basisschool Marimba, basisschool MGR Bekker en basisschool Piramide gevestigd. Wij hebben een prachtig dakterras waar de kinderen heerlijk buiten kunnen spelen. De locatie is op loopafstand van openbaar vervoer, speeltuin aan de lepenlaan en winkels.

Op ons kinderdagverblijf is de voertaal Nederlands.

### Wanneer zijn we open?

Onze locatie is open van 6.00 tot en met 18.30 uur. Met uitzondering van officiële feestdagen.

### Toegang tot de locatie

De ouders hebben via een deurcode toegang tot de locatie. Deze code ontvangen de ouders tijdens de intake van hun kind. Wij vervangen 1x per jaar de code, de ouders worden via de connect app hiervan op de hoogte gesteld.

### Stamgroepen

We vangen de kinderen op in een zogenaamde stamgroep. Dit is een vaste groep kinderen in een eigen groepsruimte die qua sfeer en inrichting bij hun leeftijd past. Gedurende de week maakt elk kind gebruik van maximaal twee stamgroepsruimtes. Elke stamgroep heeft een team van vaste pedagogisch medewerkers. Hierdoor voelen kinderen zich veilig en op hun gemak. Stamgroepen kunnen een horizontale of verticale leeftijdsopbouw hebben. Hieronder zie je de groepsindeling en leeftijdsopbouw van de groepen van onze locatie.

**Figuur 1. Groepsindeling met leeftijdsopbouw en beroepskracht-kind-ratio**

Groepen	Leeftijd*	Maximaal aantal kinderen	Aantal gekwalificeerde pedagogisch medewerkers	Maximaal aantal stagiaires (BBL/BOL)
Goofy	0-2,5	16	4	
Pluto	0-2,5	16	4	



<b>Mickey</b>	2-4	16	2
<b>Bambi (VVE)</b>	2-4	16	2
<b>Mowgli</b>	0-4	16	3
<b>Balou</b>	0-4	16	3
Combi Mickey/Bambi op woensdag	2-4	16	2
Ontbijtgroep 6.00-7.00uur	0-4	16	4

Op locaties met een horizontale groepsindeling kunnen we in uitzonderlijke gevallen om pedagogische redenen afwijken van de leeftijdsindeling. Dat doen we altijd in overleg met ouders. Bijvoorbeeld als een kind nieuw is en door zijn of haar leeftijd binnen drie maanden zal overstappen naar de volgende groep. Dan bespreken we met de ouders of het voor het kind haalbaar is om direct naar de volgende groep te gaan. Zo zorgen we ervoor dat je kind in een korte tijd niet twee keer hoeft te wennen aan een nieuwe situatie.

### **Vaste verzorgers**

Voor baby's en jonge kinderen is het belangrijk om een beperkt aantal vaste verzorgers te hebben en die regelmatig terug te zien. Daarom koppelen wij aan ieder kind tot 1 jaar twee vaste pedagogisch medewerkers. Een van beide is in ieder geval aanwezig op de dag dat je kind naar de opvang komt. Als er op de groep vanwege de groeps grootte drie of meer medewerkers tegelijk werken, krijgt een kind tot 1 jaar maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers toegewezen.

Aan kinderen vanaf een jaar koppelen we maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers. Als er op de groep vanwege de groeps grootte drie of meer pedagogisch medewerkers tegelijk werken, krijgt het kind maximaal vier pedagogisch medewerkers toegewezen.

In wet- & regelgeving staat dit bekend als het 'vaste gezichten criterium'.

Als een pedagogisch medewerker door bijvoorbeeld verlof of ziekte wat langer niet aanwezig is, zoeken wij zoveel mogelijk naar een vaste vervanger.

In de centrale hal op het raam bij de Mowgli groep hangen per groep de pedagogisch medewerkers met foto. Hierbij is ook genoteerd wat de werkdagen van de pedagogisch medewerkers zijn.

### **Samenwerken van groepen**

We vangen kinderen zoveel mogelijk op in hun eigen groep en groepsruimte. Maar op vakantiedagen of dagen waarop er structureel minder kinderen zijn (bijvoorbeeld op woensdagen en vrijdagen), kunnen



groepen samenwerken in de ruimte van één van beide groepen. We zorgen ervoor dat er dan een vaste medewerker van elke groep aanwezig is, dat de inzet van medewerkers per afzonderlijke groep klopt en dat de maximale groepsgrootte niet wordt overschreden. In de tabel van de leeftijdsopbouw van de groepen (zie figuur 1), staat welke groepen op welke dag structureel met elkaar samenwerken.

Deze samenwerking tussen groepen heeft voordelen ten opzichte van het werken met kleinere groepen. Er zijn bijvoorbeeld meer speelmogelijkheden en als er door het samenwerken meer pedagogisch medewerkers op de groep werken, draagt dat bij aan transparantie en veiligheid. We laten altijd aan jou en je kind weten wanneer en waar de groepen samenwerken via de ouderapp of het informatiebord naast de deur van de groep.

Als we door omstandigheden niet aan één van de bovengenoemde punten kunnen voldoen, zien we het samenwerken van de groepen op als opvang op een tweede stamgroep. Dan vragen we je vooraf schriftelijk om toestemming.

#### Aan het begin en einde van de dag

Ook aan het begin en aan het eind van de dag, kunnen kinderen in een andere ruimte ontvangen of weer opgehaald worden. We communiceren duidelijk met jou en je kind wanneer en hoe dit plaats vindt via de ouderapp of het informatiebord naast de deur van de groep.

Ook aan het begin en het einde van de dag kunnen groepen samengevoegd worden.

Goofy en Pluto zijn een cluster, Bambi en Mickey zijn een cluster en Balou en Mowgli zijn een cluster. De ontbijtdienst van 6.00u tot 7.00u is een aparte dienst, deze wordt gestart in Balou groep en om 7.00u gaan de medewerkers naar de Goofy groep waar de pedagogisch medewerkers de dag starten. Wanneer er meer medewerkers aanwezig zijn, gaan de groepen naar hun eigen stamgroep. Aan het einde van de dag voegen de clusters samen en uiteindelijk, rond 18.00 sluiten we met pedagogisch medewerkers en kinderen op de gang. Wanneer de clusters samenvoegen zullen wij dit in de volgende groepen doen:

Goofy en Pluto in de Goofy groep, Bambi en Mickey in de Bambi groep, Balou en Mowgli in de Mowgli groep

#### Tijdens vakantieperiodes

In vakantieperiodes zijn er vaak veel kinderen afwezig. Wij maken daarom voor deze weken een speciaal vakantierooster. Komen er in de vakantie(s) op de groep van een kind minder kinderen, dan kunnen wij die groep opvangen op een andere groep. Wij vragen hiervoor altijd jouw toestemming.

#### Activiteiten buiten de eigen groep

Naast de activiteiten die we doen op de eigen groep, doen we ook weleens activiteiten buiten de eigen groep.

Spelen met nét weer andere materialen, kennismaken met andere kinderen en letterlijk om het hoekje



kijken; hoe leuk is het om ook eens buiten je eigen groep te spelen? Bij ons kan dat, door het open deuren-beleid. Kinderen die toe zijn aan extra uitdaging mogen spelen en rondkijken in andere ruimtes of groepen van onze locatie. Soms alleen, soms met een paar vriendjes. Zo oefenen ze hun sociale vaardigheden, doen nieuwe ideeën op en zien ze ook andere pedagogisch medewerkers.

We zorgen ervoor dat de kinderen zich tijdens deze activiteiten emotioneel veilig voelen. Ze worden begeleid en kunnen altijd terug naar hun eigen groep. Door het gezamenlijk binnen- en buitenspelen kennen de kinderen elkaar en andere pedagogisch medewerkers. Wij hebben extra aandacht en zorg voor de behoefte van baby's tijdens deze activiteiten.

Tijdens de activiteiten buiten de groep kan de beroepskracht-kind-ratio (BKR) tijdelijk worden losgelaten. Die is afgestemd op de stamgroep ([www.1ratio.nl](http://www.1ratio.nl)), terwijl kinderen tijdens de open deuren ook elders kunnen zijn. Zo kan een kind altijd weer terug naar zijn eigen stamgroep, als het niet meer mee wil doen aan een activiteit buiten de groep.

De activiteiten tijdens de open deuren worden begeleid minimaal wekelijks aangeboden. De kinderen die hiervoor in aanmerking komen zijn de kinderen die de extra sociale omgang of extra uitdaging nodig hebben ( of om vragen).

Met onze oudste peuters gaan wij ook op bezoek bij de scholen die bij ons in het pand zitten. Wij gaan dan een uurtje samenspelen op het kleuterplein van de school. De pedagogisch medewerker zorgt voor de emotionele veiligheid zodat de kinderen zich optimaal kunnen ontplooiën. Deze activiteit helpt de kinderen voor te bereiden op de basisschool.

### **Activiteiten buiten de locatie**

Voor kinderen kan het leuk, uitdagend en leerzaam zijn om de nabije omgeving te ontdekken. Daarom doen we soms activiteiten buiten onze eigen locatie. Denk aan een bezoek aan de bibliotheek, het park of de kinderboerderij. We volgen hierbij altijd het protocol 'Activiteiten buiten de locatie'. Voor vertrek bereiden we ons goed voor o.a. door een uitgebreide checklist op risico's in te vullen. Deze is op te vragen bij de locatiemanager.

Wij informeren je hierover tijdens het intakegesprek. Als je bezwaar hebt tegen één of meer van deze activiteiten, kun je dit bij ons aangeven.

We gaan regelmatig naar de Kinderboerderij, Jumbo en de speeltuin. Al deze plekken liggen op loopafstand van de locatie.

### **Drie-uursregeling**

Op een aantal momenten van de dag zijn er minder pedagogisch medewerkers op de groep, bijvoorbeeld



op momenten dat er veel kinderen slapen en medewerkers pauze nemen of aan het begin en het einde van de dag als er vaak minder kinderen zijn. Dit doen wij niet meer dan drie uur op een dag, in de wetgeving ook wel 'de drie uursregeling' genoemd.

Als we afwijken van de BKR, werkt minimaal de helft van het aantal vereiste beroepskrachten. In het werkrooster van de locatie registreren we de werk- en pauzetijden. Dit rooster is inzichtelijk op de locatie.

In het schema hieronder staat op welke momenten wij kunnen afwijken van de BKR. Op de overige tijden wijken we niet af van de beroepskracht-kind-ratio.

**Figuur 2. Tijden waarop we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio.**

Groepsnaam	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
<b>Balou</b>					
Ochtend	8.15-8.45				
Middag	12.45-15.00	12.45-15.00	13.00-15.00	12.45-15.00	13.00-15.00
Avond	17.00-17.45	17.00-17.45	16.45-17.45	16.45-17.30	16.30-17.30

**Figuur 2. Tijden waarop we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio.**

Groepsnaam	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
<b>Bambi (VVE 8.30-13.00/15.00-16.30)</b>					
Ochtend		8.15-8.30	8.00-8.30		
Middag	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00
Avond	16.30-17.30	16.30-17.30	16.30-17.30	16.30-17.30	16.30-17.30

**Figuur 2. Tijden waarop we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio.**

Groepsnaam	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
<b>Goofy</b>					
Ochtend					
Middag	12.45-15.00	13.00-15.00	12.45-15.00	13.00-15.00	12.45-15.00



**Figuur 2. Tijden waarop we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio.**

Groepsnaam	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
<b>Mickey</b>					
Ochtend	8.00-8.30	8.15-8.45	8.15-8.45	8.15-8.45	8.30-9.00
Middag	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00
Avond	16.45-17.15	16.45-17.15	16.30-17.00	16.45-17.15	16.15-16.45

**Figuur 2. Tijden waarop we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio.**

Groepsnaam	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
<b>Mwgli</b>					
Ochtend	8.15-8.30				8.15-8.45
Middag	13.00-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00	12.45-15.00	13.00-15.00

**Figuur 2. Tijden waarop we afwijken van de beroepskracht-kind-ratio.**

Groepsnaam	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
<b>Pluto</b>					
Ochtend					
Middag	12.45-15.00	12.45-15.00	12.45-15.00	13.00-15.00	13.00-15.00
Avond	16.45-17.30	16.45-17.30	17.30-18.15	16.45-17.45	17.00-18.00

**Wenafspraken**

Die eerste paar keren op het kinderdagverblijf kunnen best even wennen zijn. Voor je kind, maar ook voor jou als ouder. Daarom nemen we hier uitgebreid de tijd voor. Samen maken we afspraken over hoe en wanneer je kind kan komen wennen. Voorafgaand aan de officiële startdatum (zoals vermeld in het contract) mag je kind een aantal keer een dagdeel komen wennen. Het is dan wel belangrijk dat je de getekende plaatsingsovereenkomst naar de locatiemanager hebt gestuurd.

Na de officiële startdatum mag je kind in overleg nog vaker komen wennen. We gaan bij het wennen altijd uit van de wettelijk vastgestelde beroepskracht kind ratio – het aantal kinderen ten opzichte van het aantal



aanwezige pedagogisch medewerkers - en de maximale groepsgrootte. Daarom plannen we de wendagen altijd in overleg met jou en de pedagogisch medewerkers. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk op een groep wennen.

### **Wennen bij doorstroming naar een andere groep**

Als een kind naar een andere groep gaat, spreken ouder(s) en pedagogisch medewerkers samen af hoe we het kind het beste kunnen laten wennen aan de nieuwe situatie. Het aantal keer wennen verschilt per kind. Het is belangrijk dat het kind minstens een keer op de nieuwe groep gaat spelen, eten en slapen. Het liefst gaat een kind minimaal drie keer. We starten daar twee weken voor de overstapdatum mee, aan de hand van het wenschema. Er kunnen maximaal twee kinderen tegelijk wennen op een groep.

### **Slapen**

Elke baby heeft zijn eigen slaapritme. Tijdens het intakegesprek horen we graag meer over het ritme van jouw kind, zodat we daar rekening mee kunnen houden. Geleidelijk komen kinderen steeds meer in het dagritme van de groep, dat doen ze allemaal in hun eigen tempo. Door alle nieuwe indrukken op het kinderdagverblijf kan de slaapbehoefte en daardoor het slaapritme bij ons anders zijn dan thuis.

Onze medewerkers volgen ons beleid Veilig slapen. Zo leggen we een kind altijd op de rug te slapen en bakeren we niet in.

Tijdens het kennismakingsgesprek bespreken wij dit uitgebreid met jou.

### **Zindelijkheid**

De meeste kinderen zijn er tussen hun tweede en derde verjaardag aan toe om zindelijk te worden. Ze merken dan op tijd dat ze moeten plassen of poepen en kunnen hun ontlasting ophouden. Ook emotioneel moet een kind zover zijn dat het zijn ontlasting wil afstaan aan de po of het toilet. Trainen op zindelijkheid doen wij dan ook pas als de signalen hierop wijzen. Uiteraard overleggen we eerst met jou, voordat we hiermee starten.

### **Eten en drinken**

Een lekkere appel, een bruine boterham met zuivelspread; we genieten graag samen van lekker en gezond eten en drinken. Dat is niet alleen gezond voor de lichamelijke groei, maar stimuleert ook de ontwikkeling van het brein. Daarbij volgen we de richtlijnen van het Voedingscentrum. Zo drinken de kinderen vooral water en thee. En eten we gezonde tussendoortjes, zoals groente en fruit.

Op verjaardagen houden we de traktaties graag klein en zo gezond mogelijk. Eventueel kunnen we op de groep, bijvoorbeeld samen met de jarige, zorgen voor een gezonde, feestelijke traktatie.

Meer informatie over gezond trakteren staat in ons voedingsbeleid en op de website van het





[Voedingscentrum](#) en [www.gezondtrakteren.nl](http://www.gezondtrakteren.nl).

Als je kind ergens allergisch voor is of een dieet volgt, dan horen we dat graag. Zodat we samen kunnen kijken naar de mogelijkheden binnen ons aanbod. Heeft je kind andere (dieet)producten nodig dan wij aanbieden, dan kun je dit zelf meenemen.

### **Oudercontacten**

Wij hechten groot belang aan een goed contact met ouders en streven ernaar om door ouders gezien te worden als partners in de opvoeding. Voor het welbevinden van kinderen is het belangrijk dat ook ouders zich bij ons thuis én gehoord voelen, zodat de verschillende leefwerelden van het kind (thuis en op de kinderopvang) met elkaar verbonden worden.

Wij maken gebruik van een ouderportaal, te weten Konnect. Ouders kunnen via een app op de hoogte gehouden worden van de activiteiten van hun kind door bijvoorbeeld het specifieke dagverslag en/of een foto. De communicatie over het kind gaat rechtstreeks naar de ouders via Konnect

Daarnaast organiseren wij vaste momenten waarop wij met ouders in gesprek gaan over opvoeding en de ontwikkeling van hun kind. Denk hierbij aan de haal- en brengmomenten, overgangsgesprekken, observatiegesprekken, ouderavonden en nieuwsbrieven.

#### *Breng en haal momenten:*

In het kinderdagverblijf krijgen kinderen iedere dag te maken met begroeten en afscheid nemen van ouders, medewerkers en andere kinderen. Deze overgangsmomenten stellen hoge eisen aan kinderen en zij hebben daarbij de hulp van ouders en de pedagogisch medewerker nodig. In de kern gaat dit over veiligheid en welbevinden, over het opbouwen van vertrouwde relaties en het verwerven van emotionele competenties.

Het brengmoment is een overgangsmoment, namelijk van thuis naar het kinderdagverblijf. Het is belangrijk dat dit moment wordt afgestemd op de behoefte van het kind en dat er aandacht en ruimte is voor ieder kind en zijn eigen afscheidsritueel.

Behalve een overgangsmoment voor kinderen is het brengmoment ook een moment waarop informatie wordt uitgewisseld tussen de ouder en pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker hoort bij het brengen graag of er bijzonderheden zijn waar zij die dag rekening mee moeten houden.

#### *Pedagogisch handelen bij brengen:*

##### *Algemeen*

De pedagogisch medewerker neemt het initiatief om kinderen en ouders op een kalme en geruststellende manier te begroeten. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat elk kind elke dag opnieuw het gevoel krijgt dat het er mag zijn met al zijn of haar 'eigen aardigheden'.

Voor ieder kind is er een ritueel, afgestemd op de behoefte van kind en ouder. Het ene kind zal het liefst even dicht bij de ouder blijven en de groep bekijken om daarna een keuze te maken voor een activiteit. Een ander kind zal zich juist direct bij de al aanwezige kinderen voegen en aansluiten bij het spel.

Zowel ouders als kinderen kunnen van streek zijn door het afscheid. De pedagogisch medewerker erkent deze gevoelens en biedt troost op een manier die past bij ouder en kind. Afhankelijk van de wens van de ouder kan er bijvoorbeeld gebeld worden of kan de ouder zelf bellen naar de locatie om te vragen hoe het



verder gegaan is met hun kind.

#### *Baby*

Een baby wordt altijd van de ouder overgenomen, zodat de ouder de handen vrij heeft om de spulletjes te overhandigen of op te ruimen in de luizenzak. De pedagogisch medewerker zal ondertussen vragen met welke bijzonderheden over de baby zij rekening moet houden. Heeft de baby goed geslapen of juist niet? Heeft hij goed gedronken of juist niet? Bij het afscheid nemen benoemt zij het vertrek van de ouder en zwaait met de baby de ouder uit.

#### *Dreumes*

Een dreumes kan door scheidingsangst moeite hebben met de overstap van de ouder naar de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker zal het kind de tijd geven om even rond te kijken en het dan uitnodigen om (eventueel samen met de ouder) een spelletje te doen op een rustig plekje. Als de ouder daar geen tijd voor heeft neemt de pedagogisch medewerker de dreumes over van de ouder, laat ouder en kind kort afscheid nemen en zwaait dan samen met het kind de ouder uit. Daarna wordt het kind getroost en wordt het geholpen om te gaan spelen.

#### *Peuters*

Peuters zullen vaak al gewend zijn aan het afscheidsritueel en zullen vaker enthousiast reageren op het zien van de bekende groepsgenootjes. Voor peuters ligt er daarom altijd spelmateriaal klaar waarmee zij aan de slag kunnen terwijl de ouder nog even wat informatie uitwisselt met de pedagogisch medewerker. Daarna begeleidt de pedagogisch medewerker de peuter naar het uitzwaaiplekje.

#### *Ouder*

De pedagogisch medewerker kent niet alleen de behoeftes van de individuele kinderen maar ook die van ouders. Vinden zij het prettig om even met de pedagogisch medewerker te praten? Of hebben zij haast en kan de pedagogisch medewerker helpen om het afscheid soepel te laten verlopen? De pedagogisch medewerker zorgt er voor dat er een passend afscheidsmoment is, zodat het kind weet dat de ouder weggaat.

#### **Oudercommissie**

Alle kindercentra beschikken over een oudercommissie. Deze overlegt een aantal keer per jaar met de locatiemanager over het interne beleid op het kinderdagverblijf. Het gaat daarbij om zaken als de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, voedingsaangelegenheden en de Risico-Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid (RI). De oudercommissie heeft op deze zaken adviesrecht. Daarnaast is de oudercommissie soms betrokken bij het organiseren van ouderavonden en feesten.

Dikkie Dik heeft een gecombineerde oudercommissie met BSO Happy Kids. De gegevens van de oudercommissie zijn te vinden op het informatiebord in de centrale hal.



## Goed om te weten

### Wat als je kind ziek is?

Als je kind ziek is of koorts heeft, voelt het zich op de opvang minder prettig. Dan is het goed om te kijken of het mogelijk is om hem thuis te houden. Twijfel je? Laat dan even weten dat je kind niet helemaal fit is. Dan kunnen we daar rekening mee houden en extra letten op ziekteverschijnselen.

Heb je je kind 's ochtends paracetamol gegeven? Ook dat horen we graag, zodat we extra alert kunnen zijn op plotselinge toename van de koorts als de paracetamol is uitgewerkt. Wij zijn terughoudend met het geven van paracetamol.

Als we merken dat je kind zich niet lekker voelt, dan nemen we direct contact met je op om te overleggen wat voor jouw kind het beste is.

Heeft je kind een besmettelijke ziekte, zoals de waterpokken? Dan kan hij – op een enkele uitzondering na – gewoon komen. Wel vragen we je om in dat geval vooraf telefonisch contact op te nemen, zodat we ons kunnen voorbereiden. We volgen altijd de richtlijnen van het RIVM en vragen de GGD om advies over de specifieke situatie (omvang uitbraak, leeftijd van de kinderen, de specifieke infectieziekte). Vertel het ook als je kind een besmettelijke ziekte heeft, maar die dag niet naar ons toe zou komen. Wij kunnen dan andere ouders informeren dat er een infectieziekte heerst op de locatie.

Ook de hoofdluis kent de weg naar het kinderdagverblijf. Heeft jouw kind hoofdluis? Laat dat dan even weten, zodat we andere ouders kunnen informeren. Daarnaast vragen wij je om je kind te behandelen voordat het bij ons komt.

Als er op onze locatie een besmettelijke ziekte heerst (of hoofdluis), laten we dat weten via posters op de locatie en een bericht in de ouder-app.

Heeft je kind medicatie nodig tijdens de opvang? Bespreek dit dan met de pedagogisch medewerker. We vragen je dan een formulier in te vullen waarop we afspraken vastleggen over de toediening. Meer informatie hierover vind je in ons protocol 'medisch handelen' dat je kunt opvragen bij de locatiemanager.

### Persoonlijke eigendommen en veiligheid

Zorg ervoor dat je kind geen kostbare of dierbare bezittingen bij zich heeft, zoals sieraden of dure kleding. Wij zijn niet verantwoordelijk voor verlies of beschadigingen van eigendommen van kinderen of ouders.

Bezoek je de groep, zorg er dan voor dat jouw persoonlijke eigendommen, zoals je handtas, buiten het bereik van kinderen staan. Zo voorkomen we dat kinderen in aanraking komen met gevaarlijke voorwerpen,



zoals aanstekers, medicijnen en dergelijke.

En denk eraan om deuren en hekjes direct achter je te sluiten, zo voorkomen we dat kinderen op voor hen gevaarlijke plekken komen.

Bij binnenkomst hangt ouder de tas en jas in de luizenzak aan de kapstok die hoort bij de groep waar het kind op zit. Ieder kind heeft in de verschoonruimte op de groep een eigen bakje. Hier kan ouder belangrijke spullen in laten doen door pedagogisch medewerker die gedurende de dag nodig zijn, bijvoorbeeld een speen, knuffel of reservekleding.

### **Overige locatiespecifieke afspraken**

Bij ons op de locatie hebben wij geringe plek voor het opslaan van de vervoersmiddelen voor de kinderen. Daarom vragen wij de ouders om na het brengen deze weer mee te nemen. Mocht u na overleg met pedagogisch medewerker toch uw kinderwagen of maxicosi op de locatie achterlaten kan dit in de centrale hal van de locatie.

### **Incidenteel of structureel afnemen van extra dagdelen**

Het is mogelijk om structureel of incidenteel een extra dag(deel) opvang af te nemen. Het liefst vangen we kinderen dan op in de eigen groep, zodat ze zich veilig en geborgen voelen. Als er op de eigen groep geen plek meer is, kunnen we kinderen ook op één andere groep opvangen. We vragen je dan vooraf schriftelijk om toestemming. De locatiemanager kan je informeren over hoe dat in zijn werk gaat.

### **Een dag ruilen**

Wil je je vaste dag een keer ruilen voor een andere dag? Dat regel je via de ouderapp. Jij vult je wensen in en de pedagogisch medewerkers kijken dan of er die dag plek is op de groep. Alle afspraken rond ruilen lees je in de aanvullende algemene voorwaarden bij je overeenkomst. Deze aanvullende algemene voorwaarden staan ook op onze website.

### **Flexibele opvang**

Het is mogelijk om structureel en incidenteel een dag(deel) af te nemen. De voorkeur gaat uit naar extra opvang binnen de eigen groep omdat het gevoel van veiligheid en geborgenheid voor het kind voor ons voorop staat. Indien er geen plaats is op de eigen groep, is opvang op een andere groep mogelijk.

Er worden met ouders maandelijks afspraken gemaakt over die dagen die afgenomen worden (naast evt. structurele afname) en op welke groep het kind opgevangen wordt. De meeste kinderen worden opgevangen op de Mowgli en Balou groep.

Het pedagogisch klimaat kan bij deze vorm van opvang worden gewaarborgd doordat op het dagverblijf een vast team van pedagogisch medewerkers werkt volgens een zelfde visie en werkwijze.

Bij flexibele opvang is het niet altijd mogelijk om de onderstaande uitgangspunten uit te voeren:



- Ouders en kinderen laten we duidelijk weten in welke stamgroep het kind is geplaatst en welke pedagogisch medewerkers in principe op welke dag bij welke groep horen;
- Aan één kind koppelen we maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers.
- Een kind maakt per week gebruik van maximaal twee stamgroepruimtes.

### **Niet tevreden?**

Heb je wensen of klachten? Dan gaan we graag met je in gesprek. We zoeken dan samen naar een oplossing, waardoor we je zorgen of ontevredenheid hopelijk snel kunnen wegnemen. Komen we er samen toch niet goed uit? Dan kun je een schriftelijke klacht indienen. De klachtenprocedure is te vinden op de website en op te vragen bij de locatiemanager.

Klachten kunnen ook worden voorgelegd aan de Geschillencommissie kinderopvang. Informatie over de werkwijze, het reglement en de contactgegevens van de geschillencommissie vind je op hun website.

<https://www.degeschillencommissie.nl>

### **Kwaliteit staat voorop!**

Ons pedagogisch beleid omvat alles wat te maken heeft met de uitvoering van onze pedagogische visie in de praktijk. Het beleid wordt grotendeels ontwikkeld door de afdeling Kwaliteit, Pedagogiek & Innovatie. De kwaliteitsmanagers zijn de belangrijkste schakel tussen het centraal vastgestelde beleid en de uitvoering in de praktijk. Partou is opgedeeld in acht regio's. In elke regio werken twee kwaliteitsmanagers. Zij ondersteunen de locatiemanagers en operationeel managers bij het uitvoeren en borgen van beleid. De collega's van de afdeling Learning & Development, ondersteunen daarbij met inspirerende trainingen, inwerkdagen en middelen zoals onze eigen online leeromgeving.

### **Pedagogisch coaches**

Onze pedagogisch coaches spelen een belangrijke rol in het leren en ontwikkelen van pedagogisch medewerkers. Zij ondersteunen pedagogisch medewerkers tijdens hun werk. Ze geven hen coaching en advies over hun pedagogisch handelen en hun professionele ontwikkeling. Dit doen zij op basis van een pedagogisch focusplan dat de locatiemanager in overleg met het team opstelt. Alle pedagogisch medewerkers, inclusief beroepskrachten in opleiding, flexibele medewerkers en uitzendkrachten ontvangen in ieder geval eens per jaar coaching. Dat kan individueel zijn of in teamverband.

In het document 'pedagogiek in de praktijk – beleid en coaching' lees je hoe we dit voor de hele organisatie vormgeven hebben en hoe we de beschikbare uren verdelen over de locaties. Dit document vind je in de ouderapp onder 'locatie' of is op te vragen bij je locatiemanager. Voor onze locatie betekent dat: per jaar minimaal 50 uur beleid en 206.9 uur coaching.



### **Jaarcyclus**

Het pedagogisch beleid brengen we via een vaste ritmiek onder de aandacht van de pedagogisch medewerkers. Zo is er elk kwartaal een locatiemanagersoverleg en zijn er aansluitend teamoverleggen. De verschillende afdelingen ondersteunen dit proces met informatie en inspiratie. Ook staat er ieder kwartaal een pedagogisch uitgangspunt centraal.

### **Interne monitoring**

De kwaliteitsmanager ziet er samen met de locatiemanager op toe dat het pedagogisch beleid uitgevoerd wordt in de praktijk. Dit doen zij o.a. door ieder kwartaal een locatie te bezoeken en door te vragen op een aantal belangrijke onderwerpen.

De afdeling Monitoring, Wetenschap & Advies monitort verschillende onderdelen van de pedagogische kwaliteit en zorgt voor actuele kennis door onze samenwerking met verschillende universiteiten in Nederland.

### **Jaarlijkse inspectie door de GGD**

In opdracht van de gemeente bezoekt de GGD jaarlijks elke kinderopvanglocatie. De GGD-inspecteur kijkt dan of we voldoen aan Wet kinderopvang en de kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen. Bijvoorbeeld op het gebied van ouderinspraak, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groepsgrootte en beroepskracht-kind-ratio. Ook het pedagogisch beleid, de pedagogische praktijk en klachten komen aan bod. Het meest recente inspectierapport vind je op de webpagina van onze locatie. Daarnaast deelt de locatiemanager het rapport met de oudercommissie.

### **Extra kwaliteit**

Al onze locaties voldoen aan de kwaliteitseisen van de wet Kinderopvang. En we doen meer. Zo werken alle locaties volgens ons eigen beleid en vastgestelde procedures. Bijvoorbeeld ons Veiligheids- en gezondheidsbeleid, onze interne zorgstructuur en bieden we onze medewerkers verdiepende pedagogische informatie. Daarin vinden onze medewerkers toelichting en uitleg bij onze werkwijze en pedagogisch coaches handvatten om de medewerkers te ondersteunen in het pedagogisch handelen. Zo zorgen we ervoor dat wij op al onze locaties op dezelfde deskundige manier werken.

Beleidsstukken en protocollen waarnaar hierboven wordt verwezen zijn:

- Voedingsbeleid
- Activiteiten buiten de locatie
- Veilig slapen
- Medisch handelen
- Zorgkinderen
- Meldcode



- Beleid mediawijsheid
- Pestprotocol/omgaan met pestgedrag

### **Kwalificatie pedagogisch medewerkers**

Alle medewerkers, inclusief inval- en uitzendkrachten, hebben een erkend diploma voor het werken in de kinderopvang en een verklaring omtrent gedrag (VOG). Alle eisen voor pedagogisch medewerkers staan in de CAO. Met de daarin genoemde opleidingen voor de kinderopvang (0 tot 4 jaar), kun je ook op de buitenschoolse opvang (4 tot en met 12 jaar) werken. Daarnaast worden er in de CAO opleidingen genoemd waarmee je alleen op de bso kunt werken en dus niet in de kinderdagopvang.

### **Beroepskrachten-in-opleiding, stagiairs en vrijwilligers**

In ons beroepspraktijkvorming (BPV)-beleid staat hoe wij omgaan met de verantwoordelijkheden en taken van beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs. Dit verschilt per opleiding (MBO PW 3 of 4), per leerjaar en hangt ook af van de stage-ervaring van de student. Het uitgangspunt is dat de beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs eerst alleen meekijken en de taken vervolgens onder begeleiding uitvoeren, voordat ze deze zelfstandig oppakken.

Beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs werken continu onder begeleiding en verantwoording van een gediplomeerd pedagogisch medewerker, die *on the job* feedback geeft. De werkbegeleider is een ervaren beroepskracht die hiervoor een interne training heeft gevolgd.

De student en de werkbegeleider evalueren de stage en maken afspraken over de taken en verantwoordelijkheden voor de komende periode. Bijvoorbeeld met het zogenaamde waarderingsformulier. Dit formulier uit het beroepspraktijkvorming-beleid is gebaseerd op de kerntaken uit het kwalificatiedossier (van de opleiding pedagogisch medewerker kinderopvang). Uiteraard is er daarnaast ruimte voor opdrachten vanuit de opleiding.

Eerste- en tweedejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs staan steeds op dezelfde groep. Dit in verband met hun ontwikkelingsfase. Derdejaars beroepskrachten-in-opleiding en stagiairs kunnen binnen de locatie wel op meerdere groepen worden ingezet. Deze keuze is aan de locatiemanager.

Als er op onze locatie een beroepskracht-in-opleiding of stagiair is, dan informeert de locatiemanager de ouders hierover via de ouder-app of het informatiebord naast de deur. De taken die hij of zij doet, staan beschreven in het BPV-beleid. Dit is op te vragen bij de locatiemanager.

Op onze locatie werken we niet met vrijwilligers.



## Voorschoolse educatie

### Visie op voorschoolse educatie

We vinden het belangrijk dat kinderen een goede start maken op de basisschool. Soms hebben kinderen wat extra aandacht nodig. Voorschoolse educatie (VE) is een methodiek, bedoeld om ontwikkelings- en onderwijsachterstanden van kinderen te voorkomen, vroegtijdig op te sporen en te verkleinen. Door VE op de kinderopvang aan te bieden, geven we kinderen kans op een goede schoolloopbaan. Ook dragen we, door VE-programma's aan te bieden, bij aan het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.

Hoewel VE-programma's in eerste instantie zijn gericht op kinderen die het risico lopen op een taal- en/of ontwikkelingsachterstand, kan VE voor alle kinderen nuttig zijn. Daarom neemt de hele groep deel aan het programma, en hebben alle kinderen profijt van de activiteiten die de ontwikkelingsgebieden ondersteunen.

Opvoeden van kinderen en het ondersteunen in hun ontwikkeling doen we samen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van pedagogisch medewerkers, de locatiemanager en jou als ouder. We vinden het dan ook belangrijk om elkaar op de hoogte te houden van de activiteiten, belevenissen en de ontwikkeling van je kind. Daarnaast vragen we je regelmatig om mee te doen met activiteiten die goed zijn voor de ontwikkeling van je kind. Zo bereiden je kind samen voor op een goede start op de basisschool.

### Uren voorschoolse educatie

Kinderen van 2,5 tot 4 jaar kunnen bij ons terecht voor 960 uur voorschoolse educatie, verdeeld over een periode van 1,5 jaar. Bij ons is Bambi de VE groep. Wij hebben een VE-aanbod van maximaal 6 uur per dag, van 08.30 tot 13.00 uur en van 15.00 tot 16.30 uur. Dit doen we gedurende 40 weken in het jaar van maandag tot en met vrijdag.

### Vorbereiding- en evaluatietijd

Door voldoende tijd in te plannen voor de organisatie en voorbereiding, zorgen we dat de voorschoolse activiteiten optimaal bijdragen aan de ontwikkeling van je kind. Natuurlijk evalueren we regelmatig en stellen we de themaplanning bij waar dat nodig is. Zo sluiten we goed aan bij de behoeften van de kinderen.

### Programma voorschoolse educatie

Wij werken met een speciaal programma voor voorschoolse educatie. Dit stimuleert de brede ontwikkeling van het kind en bereidt kinderen voor op het basisonderwijs. Zo vergroten we hun onderwijskansen. Op een speelse manier en aan de hand van aansprekende thema's leren kinderen door spel, muziek, creatieve activiteiten en in de kring allerlei begrippen en vaardigheden. Al deze activiteiten zijn gericht op het





stimuleren van de ontwikkelingsdomeinen taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotioneel. De pedagogisch medewerkers op deze groepen zijn daarvoor opgeleid.

Wij werken met de VE-methode Startblokken van Basisontwikkeling. Deze methode zorgt ervoor dat spelenderwijs de gehele ontwikkeling van de kinderen wordt gestimuleerd. Denk hierbij aan: taal, motoriek, rekenen en de sociaal-, emotionele ontwikkeling. Jaarlijks stellen wij een opleidingsplan samen om de kennis van de pedagogisch medewerkers met betrekking tot VE up to date te houden. Op Dikkie Dik is de Bambi groep de VE-groep en is het VE-aanbod van toepassing voor de kinderen uit de leeftijdsgroep 2 tot 4 jaar.

#### Startblokken

Met het programma Startblokken bieden we de kinderen een combinatie van spelen, ervaren en leren. Zo stimuleren we spelontwikkeling door taal en denken uit te lokken. De thema's waarmee we werken zijn betekenisvol voor de kinderen. Pedagogisch medewerkers bedenken de activiteiten. Deze spelactiviteiten lokken interesse, enthousiasme en actieve betrokkenheid uit, waardoor we de continue ontwikkeling van de kinderen stimuleren. De activiteiten doen we in een grote of juist kleine groep. Die kleinere groep maken we op basis van leeftijd of ontwikkelingsfase, zodat we de activiteit kunnen afstemmen op de behoefte van de kinderen. Startblokken is bedoeld voor kinderen van 0 tot 6 jaar.

#### **Stimuleren van de ontwikkeling**

Op verschillende manieren stimuleren wij de ontwikkeling van het kind. Zoals in het pedagogisch beleid staat beschreven stimuleren we de kinderen ook in hun ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Bij de vve activiteiten komen deze ontwikkelingsgebieden aan bod. Hierin wordt aandacht gegeven aan het tellen en meten van materialen, klimmen en klauteren voor de motoriek en wordt er vorm gegeven aan het fantasiespel. Op het kinderdagverblijf wordt er ook dagelijks voorgelezen zodat kinderen op deze manier ook in aanraking komen met taal.

#### Opbrengstgericht werken

Op de groep werken wij opbrengst gericht. Dit betekent dat we voor elk kind een aanbod hebben dat past bij zijn ontwikkeling. Dit houdt in de praktijk in dat wij met kleine groepjes kinderen werken die hetzelfde ontwikkelingsniveau hebben. Wij kunnen hen dan een activiteit aanbieden die aansluit bij hun niveau. Dit kan zijn op het gebied van de motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en de taal- en rekenontwikkeling. Voor ieder kind is er een activiteit die aansluit en hem uitdaagt zich verder te ontwikkelen. Wij houden in onze groepsplannen dus rekening met de verschillen die er zijn tussen de kinderen. Zo kan ieder kind zich ontwikkelen op zijn eigen niveau.

#### **Dagritme**

Bij alles wat we doen en hoe we dat doen, denken we steeds aan de ontwikkeling van het kind. Het



dagritme is in grote lijnen steeds hetzelfde. Dat is herkenbaar voor de kinderen, het geeft ze houvast. Soms kiezen we ervoor om de wensen of behoeftes van de kinderen te volgen en wijken we af van het basisdagritme. Elke dag heeft vrije, begeleide en geleide activiteiten. Bij vrij spel kiezen kinderen zelf waar en waarmee ze willen spelen. Medewerkers observeren het spel van de kinderen en gebruiken dit om hun aanbod van activiteiten op af te stemmen. Tijdens begeleide activiteiten vragen we de kinderen om in kleine groepjes mee te doen met een activiteit, die door een medewerker wordt begeleid. Bij geleide activiteiten worden peuters in kleine groepjes extra gestimuleerd in hun ontwikkeling.

De dagdelen zijn verruimd van 10 uur naar 16 uur VE. Naar aanleiding van deze wijziging is het dagritme herzien en is er advies ingewonnen bij de teamcoördinator 0 – 4 jaar van het Centrum Jeugd en Gezin. Op basis van de ingewonnen informatie is er een richtlijn voor de verdeling van de activiteiten ontstaan. De richtlijn houdt tevens rekening met de verdeling van voedingsmomenten, concentratieboog van de doelgroepkinderen, contactmomenten met de ouders (ouderbetrokkenheid) en buitenspel. Op vaste tijden (tussen 08.30 –13.00 uur en 15.00–16.30 uur) zijn we bewust met het VE-programma bezig, door gerichte activiteiten te ondernemen met een kleinere groep kinderen.

#### Richtlijn VVE activiteiten VE-aanbod

We beginnen de dag met vrij spel. Tijdens dit vrij spel is er aandacht voor het afscheid nemen van de ouders. Naast het afscheid nemen is er begeleid spel tot de meeste kinderen binnen zijn. Rond 9 uur wordt er met de kinderen samen opgeruimd. Dit wordt gericht gedaan met rekvaardigheid (tellen, ordenen en structureren).

Na het opruimen starten we met de kring. In de kring begroeten we alle kinderen nog eens persoonlijk. Ieder kind mag iets vertellen. De activiteiten in de kring staan vooral in het teken van het lopende thema. We zingen liedjes, introduceren nieuw spelmateriaal en bespreken wat we gaan doen.

Na de kring hebben we een eet en drink moment. Nadat we hebben gedronken en gegeten wordt er thema activiteit gedaan. Bij mooi weer kan er ook gekozen worden om eerst met de kinderen naar buiten te gaan. Het buiten spel gericht is op sociaal-emotionele ontwikkeling en grove motoriek

Na het buitenspelen wordt er een thema activiteit aangeboden (focus leerlijnen SLO doelen)

De kinderen worden uitgenodigd door de pedagogisch medewerker voor geleid spel in één van de hoeken.

Na het vrij spel wordt er rond 11.30 uur samen met de kinderen opgeruimd en daarna met elkaar een boterham te eten en wat te drinken. Na het eten gaan de kinderen die nog behoefte hebben aan een middagslaap naar bed.

Tussen de middag is er tijd om met de andere kinderen extra activiteiten te doen.

Na het slapen en het rusten hebben we een eet en drink moment. Na het drink en eet moment start het middagprogramma waarin we thema gerichte activiteiten differentiëren of herhalen (kleine kring) en of voorlezen

De dag ronden we binnen af met een boek of een versje of met een themaliedje.



Bij mooi weer sluiten we buiten met vrij spel gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling en grove motoriek. De peuters kiezen hun eigen spel tot ze worden opgehaald. Bij het ophalen is er tijd voor een overdracht met de ouders.

### **De ontwikkeling van het kind volgen**

De ontwikkeling van de kinderen volgen wij middels een kindvolgysteem. Op basis van deze observaties wordt het activiteiten aanbod op de groep afgestemd.

Wij volgen de ontwikkeling van de kinderen in het digitale volgsysteem Edumaps en gebruiken daarvoor de methode OVM (Ontwikkelingsvolgsysteem). We kijken dan naar de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Taalontwikkeling.  
Hierbij gaat het om woordenschat en het stimuleren van de beginnende geletterdheid.
- Beginnende rekenvaardigheid.  
Hierbij gaat het om het leren tellen, het meten en de oriëntatie in ruimte en tijd.
- Motorische ontwikkeling.  
Hierbij gaat het om het ontwikkelen van de grove en de fijne motoriek.
- Sociaal-emotionele ontwikkeling.  
Hierbij gaat het om het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en het samen spelen en werken.

Dit doen we voor de kinderen met een VE-indicatie ieder half jaar. Van hieruit kunnen wij zien welke kinderen op hetzelfde ontwikkelingsniveau zitten, zodat wij deze kinderen samen activiteiten aan kunnen bieden. Op basis van de resultaten maken we een dagritme en activiteitenprogramma dat past bij de individuele kinderen en de groep als geheel.

Als er tijdens de observaties bijzonderheden zijn, dan bespreken we dit altijd met de ouders. Samen bekijken we wat het kind nodig heeft en welke doelen we willen behalen om het kind te helpen zich verder te ontwikkelen. We bespreken ook hoe ouders thuis de ontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren. Na verloop van tijd kijken we wat het effect is van de extra begeleiding en of er eventueel vervolgstappen gewenst zijn.

### **Samen met jou**

Leren praten, luisteren, samen spelen en zelf ontdekken: de eerste levensjaren zijn ontzettend belangrijk voor de ontwikkeling. Omdat je kind zich beter ontwikkelt als er samenhang is tussen wat hij thuis en bij de kinderopvang doet, vinden we uitwisseling en afstemming met jou belangrijk. Dat doen we op verschillende manieren.



### Gesprekken

Voorafgaand aan de eerste dag opvang starten we altijd met een intake- of kennismakingsgesprek. Dan vertellen we je wat voorschoolse educatie is, hoe het dagritme eruitziet en wat ouders van ons mogen verwachten.

Tijdens de opvangperiode nodigen we je minimaal één keer per jaar uit voor een gesprek. Dan bespreken we onze observaties en is er alle tijd voor vragen en opmerkingen. Je mag ook altijd een extra gesprek aanvragen als je daar behoefte aan hebt.

### Actuele informatie

Via de nieuwsbrief houden we je op de hoogte van nieuws van de opvang en het thema waarmee we werken. We lichten het thema toe, beschrijven de activiteiten en de leerdoelen. Ook staan de woorden, liedjes en versjes erin, die we de kinderen willen leren. Tot slot geven we tips en ideeën voor activiteiten, die de je thuis met je kind kunt doen om zo het thema nog meer te laten leven. Ook in de ouderapp vind je al deze informatie.

### Overdracht

Ook tijdens het halen en brengen is er tijd om informatie uit te wisselen. We bespreken dan even hoe het gaat, beantwoorden je vragen en vragen bijvoorbeeld hoe jullie thuis met de activiteiten aan de slag zijn gegaan.

### Samen spelen

Tijdens de samen-speel-momenten ervaren ouders wat hun kind op de voorschool doet en hoe er wordt gewerkt met het VE-programma. Hierna volgt een leerzame ouder-en-kind-activiteit.

### Ouderavonden

We organiseren regelmatig ouderavonden met onderwerpen die met de ontwikkeling van kinderen te maken hebben. Soms nodigen we daarvoor externe deskundigen of sprekers uit.

### Onze ruimtes

Ook de inrichting van onze groepsruimtes sluit aan bij de ontwikkelingsfase van de kinderen. Ze zijn ingedeeld in verschillende hoeken, de zogenaamde speelleerplekken.

- **Huishoek**  
De huishoek lokt met name rollen- en fantasiespel uit. Er zijn daar poppen om aan en uit te kleden en een mini-keuken waar je kunt koken of visite ontvangen. Peuters kunnen er samen een rollenspel spelen, wat vraagt om vaardigheden als onderhandelen, plannen en samenwerken.
- **Ontdekhoek**



In een ontdekhoek vind je altijd iets om te onderzoeken. In de kast naast de tafel liggen allerlei materialen die de zintuigen prikkelen, zoals verrekijkers of dennenappels. We spelen er diverse tafel- en ontwikkelingspuzzeltjes, bijvoorbeeld hamertje-tik, memory en puzzels. Soms mogen de kinderen zelf iets uitzoeken om mee te spelen. Op andere momenten werken we in kleine groepen aan iets specifiek en kiezen wij welk materiaal het beste past.

- Creahoek

De verschillende materialen in de creatieve hoek nodigen kinderen uit tot zelfexpressie. Denk aan papier, wol, knopen, verf en scharen, kwasten of zelf verzamelde bladeren en takjes. Het gaat dan niet om het namaken van voorbedachte kunstwerken, maar om vrije expressie in vrij spel. Plezier in de activiteit en het ervaren van de materialen is het belangrijkste. Daarnaast leren de kinderen onder begeleiding bijvoorbeeld zelfstandig knippen.

- Leeshoek

In een leeshoek kunnen kinderen zelfstandig een prentenboek bekijken en daar samen over praten. Er staat een mand met peuterboeken en is er een plek die uitnodigt om lekker te zitten en te lezen.

- Zand-watertafel

Aan de zand-watertafel kunnen kinderen spelen en leren met water. We vullen de tafel steeds met andere materialen, zoals graan, zand of water. Met al hun zintuigen ontdekken de kinderen de eigenschappen van de verschillende materialen. En wat je er allemaal mee kunt doen. Ze doen er de poppen in bad, wassen het serviesgoed, spetteren elkaar nat. En ontdekken bijvoorbeeld wat drijft en wat niet. In de zomer zetten we de tafel ook vaak buiten in voor verschillende activiteiten.

### **Overdracht naar de basisschool**

We werken samen met school om de doorgaande leerlijn te bevorderen. Wij zorgen dat er een inhoudelijke aansluiting is tussen de voor- en vroegschool en zorgen voor een zorgvuldige overgang.

Wij zijn een voorstander van een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen en nemen daarin een actieve rol aan. Uitgangspunt is dat kinderen van 0 - 4 jaar optimale ontwikkelingskansen krijgen aangeboden en daarmee zo goed mogelijk worden voorbereid op de basisschool. Wij werken samen met scholen in de buurt waar de meeste kinderen naar doorstromen. Wij geven met toestemming van de ouders een overdracht aan de betreffende school die het kind gaat bezoeken, met als doel de overstap zo klein mogelijk te maken voor het kind. Afhankelijk van de zorgen die er zijn, vindt deze overdracht plaats op papier of vindt er een gesprek plaats met iemand van de betreffende school.

Van oudsher werkten alle scholen in Nissewaard met Startblokken en het OVM. Inmiddels is dat niet meer het geval. Wel blijft er afstemming tussen het kinderdagverblijf en de scholen plaatsvinden. In wijkoverleggen, Regionale Overleggen Kindkracht (ROK), tussen school, kinderopvang en onderwijsondersteuners wordt lokaal gekeken naar welke hulpverlening het beste aansluit bij de vragen uit de wijk. Zo stemmen we op wijkniveau af op de behoeftes van de kinderen en hun gezinnen.



Binnen de regio hebben wij ondersteuning van een Operationeel Manager VVE en zorgcoördinator. Zij ondersteunen de pedagogisch medewerkers wanneer zij zich zorgen maken om een kind. De pedagogisch medewerkers krijgen tips over hoe zij bijvoorbeeld met bepaald gedrag om kunnen gaan, of biedt ondersteuning wanneer zorgen te groot worden en externe hulp nodig is. Ook geeft de Operationeel Manager VVE samen met de locatiemanager ondersteuning bij het opzetten en uitvoeren van de VVE thema's.

Wij worden op de locatie ook ondersteund door voorschools maatschappelijk werk (VSMW). Zij zijn eens in de 2 weken op locatie en zijn er voor zowel de pedagogisch medewerkers als de ouders als zij vragen hebben over bijzonderheden in de thuissituatie of in de opvoeding. Daarnaast komt 2 keer per jaar de jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau langs voor tips of voor vragen die de pedagogisch medewerkers hebben. Buiten deze bezoeken is telefonisch contact ook mogelijk. Omdat de toeleiding voor VE via het consultatiebureau gaat, hebben we hierover ook wekelijks contact.

Ipsse de Bruggen biedt ook ondersteuning, zij kunnen observeren op de groep en zelfs ondersteuning bieden aan kinderen op de groep. Ook kunnen zij doorverwijzing doen, wanneer blijkt dat een kind andere zorg nodig heeft. Kindkracht is onze samenwerkingspartner wanneer er zorgen zijn over de doorstroom naar het onderwijs. Samen met ouders en de school kan gekeken worden welke vorm van onderwijs of ondersteuning in de klas het beste past bij kinderen die anders leren. Alle inzet van externe zorg is altijd met toestemming van ouders.

### **Overdracht**

Met relevante informatie over de ontwikkeling van een kind kan de leerkracht in het basisonderwijs ervoor zorgen dat het kind de juiste aandacht krijgt en dat het onderwijs aansluit bij wat een kind nodig heeft. Zo zorgen we samen voor een soepele overstap.

De pedagogisch medewerker vult het overdrachtsformulier in en bespreekt dit eerst met de ouders. Alleen met toestemming van de ouders wordt de informatie vervolgens gedeeld met de basisschool.

Voor de overdracht naar de basisschool maken wij gebruik van het gemeentelijk Overdrachtsformulier.

### **Inhoudelijke aansluiting met de basisschool**

Op de locatie is er ondersteuning in de uitvoering van het VVE programma.

De Operationeel Manager VVE biedt in samenwerking met de locatiemanager ondersteuning bij de voorbereiding van het VVE thema. Zij ondersteunen bij een juiste invulling van het thema en bieden ondersteuning bij de uitvoering van het opbrengst gericht werken. De Operationeel Manager VVE denkt mee met de pedagogisch medewerkers en locatiemanagers over de groepsplannen en hoe deze het



beste in de praktijk uitgevoerd kunnen worden.

Naast de overdracht zorgen we voor inhoudelijke aansluiting met de (vroegschoolse educatie op de) basisschool.

### **Ondersteuning**

Op de locatie is er ondersteuning in de uitvoering van het VVE programma.

De Operationeel Manager VVE biedt in samenwerking met de locatiemanager ondersteuning bij de voorbereiding van het VVE thema. Zij ondersteunen bij een juiste invulling van het thema en bieden ondersteuning bij de uitvoering van het opbrengst gericht werken. De Operationeel Manager VVE denkt mee met de pedagogisch medewerkers en locatiemanagers over de groepsplannen en hoe deze het beste in de praktijk uitgevoerd kunnen worden.

### **Opleidingsplan**

Jaarlijks maken we een opleidingsplan waarin staat hoe de kennis en vaardigheden van de pedagogisch medewerkers worden onderhouden. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.